

2016MME136

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie van 29 augustus 2016

Voorzitters:

mw. A.C. Boelhouwer

mw. D.J. Dorrestijn-Taal (vanaf agendapunt 3)

Aanwezig:

drs. ing. P. van den Berg (gedeputeerde), mw. A.M.A. Pennarts (gedeputeerde), mw. mr. J. Verbeek-Nijhof (gedeputeerde), mw. F.M. Arissen LLB (PvdD), G.J. Bosman (SP), ing. D.G. Boswijk (CDA), ing. L.C. van den Dikkenberg (SGP), M.J. de Droog MSc (D66), ir. H.P. van Essen (GroenLinks), drs. C. de Heer (ChristenUnie), ir. N.J.P. Hoefnagels (D66), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), ir. H. IJssennagger (PVV), J.M.W. Jansen (CDA), W.J. Joustra (VVD), mw. E. Kotkamp (GroenLinks), mw. N.A. Krijgsman (PvdA), drs. A. Nicolai (ChristenUnie), mw. M.G. Noordenbos (SP), R. Van Reenen (VVD), A.J. Schaddelee (ChristenUnie), ing.drs. A. Travaille (PvdD), drs. W.J. Ubaghs (PVV), ir. J.C.V. Vaessen (VVD), drs. W. Wagenmans (PvdA),

Van ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R.J. Poort (adjunctgriffier), W. Voorneman-Rikkers (verslag)

1. ALGEMEEN

1.1. Opening

Mevrouw Boelhouwer, voorzitter, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom in het bijzonder de nieuwe commissieleden mevrouw Krijgsman en de heer De Droog.

1.2. Vaststellen agenda

De heer Van Essen deelt mede dat, indien het College toezegt de commissie door middel van een kort memo te informeren over de afwegingen en de verdere besluitvorming voor de tracékeuze voor de fietsverbinding Zeist-USP, agendapunt 4.8, (Statenbrief Voortgang Beter Benutten vervolg) wat GroenLinks betreft van de agenda kan worden afgevoerd.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zegt het gevraagde memo toe. Zij deelt mede, dat er op dit moment nog een ecologisch onderzoek loopt dat van belang is voor de afweging van de verschillende varianten; het onderzoek is medio oktober afgerond. Zij stelt voor de uitkomst van dit onderzoek af te wachten, zodat dit in het memo kan worden meegenomen.

Aldus wordt besloten.

De heer Bosman deelt, in aansluiting op de mededeling van GroenLinks, mee dat dit eveneens geldt voor agendapunt 4.3, Reactie GS brief Realisatie-impuls Nieuwegein, als het College toezegt voor 2017 met Nieuwegein te overleggen over de motie.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof memoreert dat de afspraak realisatie-impuls al was gemaakt voordat de motie werd vastgesteld in de Statenvergadering van 4 juli jl. Uiteraard neemt spreekster de uitwerking van de motie in de gesprekken met de wethouder van Nieuwegein mee.

Overigens memoreert zij de nog openstaande toezegging om de commissie te informeren over de laatste stand van zaken.

De voorzitter geeft aan dat hierop nader kan worden ingegaan bij agendapunt 4.1, Stand van zaken grote projecten.

Met in achtneming van het vorenstaande wordt de agenda vastgesteld.

1.3. Mededelingen

De voorzitter memoreert de informatiebijeenkomst U-OV na afloop van deze vergadering.

De heer Poort vestigt de aandacht op de aan de Staten toegestuurde onderzoeksopzet Kunstwerken van de Rekenkamer. De Rekenkamer heeft aangeboden de opzet desgewenst nader toe te lichten in de volgende commissie vergadering.

Spreker stelt vast dat die behoefte niet aanwezig is en de commissie het onderzoeksrapport afwacht. Hij wijst er tot slot op dat de commissie eventueel altijd nog schriftelijke opmerkingen kan maken over de opzet.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof beveelt de expositie in het Provinciehuis over de ontstaansgeschiedenis van de Utrechtse weg onder de aandacht van de Staten aan.

1.4. Verslag Statencommissie MME van 23 mei, 13 juni en 27 juni 2016

De verslagen worden conform vastgesteld.

1.5 Rondvraag

De heer Bosman merkt op dat de SP heeft vernomen dat Connexxion naar verwachting niet gaat meewerken aan de overdracht naar Syntus. Geïnformeerd wordt naar de consequenties hiervan en welke middelen de provincie eventueel heeft om Connexxion hiertoe te dwingen. Voorts wordt geïnformeerd of het juist is dat de provincie Connexxion heeft gevraagd om de concessie te verlengen, dat Syntus 100 nieuwe bussen gaat aanschaffen en voor het overige oud materieel inzet. Tot slot is de vraag wat er gebeurt als er een negatieve uitspraak van het CBB komt.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof memoreert de memo die tijdens het zomerreces aan de Staten is gestuurd. De meest recente informatie is dat het CBB heeft besloten om de zittingsdatum van september te verdagen naar het eerste kwartaal van 2017. Vandaag is er van Connexxion bericht ontvangen, dat zij het CBB heeft verzocht om een eerdere behandeling; als het CBB dit verzoek niet honoreert, heeft Connexxion aangekondigd een voorlopige voorziening te zullen gaan vragen.

Het vorenstaande verandert echter vooralsnog niets aan de huidige stand van zaken.

Niet de provincie maar Connexxion heeft gevraagd om verlenging van de concessie. Dat is juridisch echter niet mogelijk, omdat de concessie op 14 juli 2015 met een GS-besluit aan Syntus is gegund en daarmee rechtsgeldig is. Het huidige contract met Connexxion staat een jaar verlenging toe; echter uitsluitend indien aanbesteding van een concessie niet heeft geleid tot een concessieverlening. Die situatie doet zich niet voor.

Daarbij komt bij dat Connexxion in het bezwaar en beroep geen schorsende werking heeft aangevraagd.

Spreekster hecht eraan op te merken dat het College de door het personeel geuite zorg goed begrijpt. De provincie heeft ook altijd aangegeven dat het belang van de reiziger en het personeel voorop staat. Voor het personeel is dat geregeld via het zgn. artikel 40 overleg tussen de zittende en nieuwe vervoerder, waarbij ook de vakbonden aan tafel zitten. De nieuwe vervoerder neemt het betrokken personeel van Connexxion verplicht over. Daarover moeten afspraken worden gemaakt, op grond waarvan het van belang is dat zij op een goede manier met elkaar aan tafel zitten. Connexxion heeft de plicht mee te werken aan een soepele overgang van haar personeel naar de nieuwe vervoerder. Het is aan Syntus en de vakbonden om Connexxion daarop aan te spreken als dit niet gebeurt. De provincie heeft in het art. 40

overleg als concessieverlener geen directe rol. Hierbij zij opgemerkt dat de provincie, ook als huidige concessieverlener van Connexxion, wel bijzonder hecht aan een goed verloop van het proces.

Syntus is voortvarend bezig om de concessie volgens de verleende beschikking te implementeren, met als ingangsdatum 11 december 2016. De provincie gaat daar vooralsnog van uit.

Een negatieve uitspraak van het CBB is altijd mogelijk. De provincie bekijkt op dit moment wat de verschillende scenario's van die uitspraak zouden kunnen zijn. Spreekster wil echter thans niet op een en ander vooruitlopen. Van belang is dat de provincie uitspreekt dat zij het OV in de provincie Utrecht wil/zal blijven garanderen.

De heer Bosman informeert op welke termijn wel iets zou kunnen worden gezegd over de consequenties van een eventuele negatieve uitspraak van de CBB.

De heer Wagenmans merkt op dat Connexxion een versnelde uitspraak van het CBB vraagt en, indien dat niet lukt, zal vragen om een voorlopige voorziening. Dat heeft nagenoeg hetzelfde effect als een schorsende werking. Geïnformeerd wordt wanneer een uitspraak over een voorlopige voorziening kan worden verwacht, zodat duidelijkheid komt over de feitelijke situatie.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof memoreert dat Connexxion in eerste instantie bezwaar heeft gemaakt. Het bezwaar is ongegrond verklaard, op grond waarvan Connexxion in beroep is gegaan. In het aan het CBB gerichte beroep is geen schorsende werking aangevraagd. Op grond van de verdaging van de zittingsdatum door het CBB, heeft Connexxion het CBB heden schriftelijk verzocht om een eerdere behandeling van het beroep. Als het CBB hieraan geen gehoor geeft, heeft Connexxion aangekondigd een voorlopige voorziening te zullen vragen. Spreekster zegt toe de Staten nader te zullen informeren zodra er op de brief van Connexxion een reactie is ontvangen van het CBB.

1.6 Termijnagenda (versie 24 augustus 2016)

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof deelt het volgende mede.

Buslijn 150

Spreekster memoreert dat, naar aanleiding van het beëindigen van de pilot buslijn 150 Almere – Utrecht, conform toezegging, is gekeken naar de mogelijkheid van een Buurtbusvariant voor het gedeelte Eemnes – USP. Zij deelt mede dat een Buurtbusvariant niet reëel wordt geacht. Een Buurtbus (8-persoons) wordt voornamelijk door vrijwilligers gereden met een frequentie van een keer per dag, hetgeen onvoldoende zou zijn. Daarnaast zijn er in de visie van de provincie voldoende alternatieven voorhanden (buslijn 109, buslijn 30 en de trein vanuit Hilversum).

Met betrekking tot de toezegging te zullen nagaan hoe de partners en bedrijven op het USP aankijken tegen medefinanciering van buslijn 150 deelt spreekster mede, dat afgesproken is dit mee te nemen in de Gebiedsverkenning Utrecht Oost.

Tot slot heeft de gemeente Almere te kennen gegeven geen aanleiding te zien om terug te komen op haar besluit over beëindiging van de pilot van buslijn 150.

Recente ontwikkelingen aanbesteding Regiotaxi

Spreekster memoreert dat het het perceel van de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht betreft. Op 28 juli jl. is het gunningsbesluit onherroepelijk komen vast te staan. Door ZCN is geen bezwaar ingediend. Dat betekent dat de weg voor de uitvoering van het contract met de vier gewesten per 1 oktober 2016 vrij is. De ritten zullen worden uitgevoerd door Van Rhijn taxivervoer uit De Meern en taxibedrijf Van de Pol uit Woerden. Er is een start gemaakt met de implementatie, hetgeen volgens planning verloopt.

Smiley in Woerden

Spreekster memoreert dat voor het zomerreces is gesproken over de veiligheid van de zgn. bocht van Barten. Toegezegd is dat een smiley zou worden geplaatst; dat is gebeurd. In de periode van 1 maart – 1 juli jl. heeft er op de N198 bij de bocht van Barten een smiley gestaan. In die periode hebben zich geen ongevallen voorgedaan. In de periode 1 november 2016 – 1 maart 2017 zal op de N198 opnieuw een smiley worden neergezet en wel op het tracé tussen de spoorkruising – Harmelen.

Zichtbaarheid van duurzaamheid op trams en bussen

Spreekster deelt mede dat de provincie er, in overleg met de vervoerders, voor heeft gekozen om de ambitie in het Coalitieakkoord op een andere manier uit te dragen dan door middel van stickers op trams en bussen. Dit zal gebeuren via o.a. de provinciale website, huis-aan-huisbladen.

De voorzitter stelt vast dat de commissie de Termijnagenda voor kennisgeving aanneemt, met in achtneming van het besprokene.

2. ENERGIE EN ECONOMIE

2.1 Statenvoorstel Energieagenda 2016 – 2019

De voorzitter memoreert dat op de Energieagenda schriftelijke reacties zijn ontvangen van NMU en PCL. Verzocht wordt deze reacties desgewenst bij de inbreng te betrekken.

Mevrouw Vaessen zet uiteen dat het de VVD verheugt dat de Energieagenda thans voorligt. Namens de VVD plaatst zij de volgende vragen en opmerkingen.

- De opmerking op blz. 1, dat het huidige energiesysteem diverse maatschappelijke problemen veroorzaakt, acht de VVD nogal stellig. De VVD pleit ervoor dit te nuanceren, omdat deze stelling volledig voorbij gaat aan het feit dat het huidige energiesysteem ook heeft geleid tot de huidige maatschappelijke welvaart. De heer Travaille onderschrijft dat het energiesysteem veel heeft opgeleverd. Dat laat in zijn visie echter onverlet dat de in het voorliggende stuk beschreven maatschappelijke knelpunten relevant zijn. Mevrouw Vaessen bevestigt dat er maatschappelijke problemen zijn. Die worden echter niet door het huidige energiesysteem veroorzaakt. Er wordt gesproken over afhankelijkheid van instabiele regio's, terwijl er ook leveranciers zijn (Noorwegen, Canada, Saoedi-Arabië, Verenigde Staten) die heel stabiel zijn. Voorts wordt er gesproken over uitputting van fossiele voorraden, terwijl er nog voor 1000 jaar steenkool in de aarde zit. Op grond van het vorenstaande acht de VVD de uitspraak te stellig en wordt gepleit voor nuancering. Het gaat de VVD eveneens te ver om te stellen dat de energietransitie een oplossing is voor al die problemen. Er zal meer moeten gebeuren indien wordt voorgestaan om het klimaat te veranderen.
- De gekozen prioriteit energiebesparing, om het gebruik van fossiel terug te dringen en niet om het onmogelijke waar proberen te maken door alleen maar duurzame energie op te gaan wekken, verheugt de VVD. De VVD betreurt echter dat de focus bij energiebesparing m.n. op woningen wordt gelegd; bij kantoren en bedrijven is ook nog veel te halen. De VVD pleit ervoor dit toe te voegen.
- De prioriteit bemiddelingsrol verheugt de VVD eveneens. Uit de BOB-sessies kwam naar voren dat een loket wordt gemist waar men terecht kan met vragen/problemen. In het stuk staat dat er diverse loketten zijn waar mensen terecht kunnen, dat dit gaat werken en dat er een aantal bijeenkomsten zal worden georganiseerd. Op basis van de BOB sessies is de VVD van mening dat de bemiddelingsrol nog niet werkt en dat er iets aanvullends moet gebeuren op het openhouden van de reeds bestaande loketten. Ook in de reactie van de NMU wordt genoemd dat er in deze een faciliterende- c.q.

regierol voor de provincie zou kunnen liggen. De VVD sluit zich hierbij aan en kan zich voorstellen, dat er een nieuw loket wordt geopend (bv. een ondernemersenergieplein) waar men met vragen terecht kan en van waaruit doorgestuurd wordt naar de relevante partijen. Een dergelijk loket zou ook kunnen zorgen voor kennisoverdracht tussen gemeenten, omdat vaak kleinere gemeenten worstelen met de vraag hoe ze bewoners/bedrijven, die energie willen gaan besparen, kunnen faciliteren.

- Onderschreven wordt dat de Energieagenda economische kansen biedt voor de regio. In dat kader verheugt het de VVD dat geothermie in het voorstel is opgenomen. In de visie van de VVD biedt geothermie enorme kansen voor de provincie. Het op dergelijke diepte gaan boren, hetgeen nog niet in Nederland gebeurt, zal leiden tot kennisontwikkeling, publicaties, meer promovendi bij de universiteit, maar ook tot extra werkgelegenheid op lagere niveaus.
De VVD acht het daarnaast van belang dat er voor de geothermieput een consortium is opgericht met draagvlak en bereidheid om de energie, zowel de warmte als de elektriciteit die wordt opgewekt, af te gaan nemen.
- Aangegeven wordt (blz. 7) dat er in 2040 een afnemend potentieel is voor geothermie, omdat door besparing minder warmte nodig zou zijn. Ook deze uitspraak acht de VVD te stellig. Geothermie is flexibel qua op te wekken elektriciteit en warmte; het is mogelijk de balans meer naar elektriciteit door te laten slaan. De behoefte aan elektriciteit zal altijd blijven bestaan, zeker bij afsluiting van gas en verdere elektrificering van het energieverbruik. De VVD betwijfelt overigens of de warmtevraag gaat afnemen. Op het Science Parc zal de komende tijd nog fors worden uitgebreid; die panden zullen allemaal warmte gaan gebruiken.
- De VVD juicht toe dat in de Energieagenda ruimte wordt geboden voor nieuwe technologieën, waaronder bv. thorium.
- In de Statenvergadering van 4 juli jl. is een motie aangenomen van de ChristenUnie om geluidschermen zoveel mogelijk energieopwekkend te laten zijn. De VVD mist dit in de Energieagenda en pleit ervoor dit op te nemen.

De heer Travaille spreekt zijn waardering uit voor de concept Energieagenda, die mooie aanvullingen en verduidelijkingen bevat ten opzichte van de eerdere versie. Er is sprake van een goed overzicht van het energiegebruik in Utrecht; het leggen van een relatie met bodemdaling en consumptie (al is die hier nog niet uitgewerkt); een goede uiteenzetting van potenties voor energiebesparing en opwekking van duurzame energie; een goede uitwerking van de rollen van de provincie (er is zelfs een sturingsfilosofie toegevoegd); de keuze van energiebesparing als prioriteit nummer 1, zij het dat ook veel ruimte wordt geboden voor andere richtingen.

De provincie is er echter nog niet. De PvdD had de agenda graag ambitieuzer gezien, maar wil heden met name inzetten op twee bestuurlijke zorgpunten. De PvdD ziet graag:

- toetsbare en heldere doelen;
- goede controle op de voortgang.

Dat is waar PS de komende jaren op zullen sturen, zodat dit heel helder moet zijn.

Spreker memoreert dat de PvdD al eerder heeft aangegeven de aandachtspunten van NMU en PCL te ondersteunen.

Toetsbare en heldere doelen

Hoofdstuk 3 heet 'Wat willen we bereiken?' Dan worden heldere doelen verwacht. De doelen staan nu in de hoofdstukken 1, 3, 5 en zelfs nog versleuteld in hoofdstuk 6. De PvdD pleit ervoor in hoofdstuk 3 alle doelen duidelijk op een rij te zetten. Het begint dan met het centrale

doel: In 2040 zijn wij klimaatneutraal in Utrecht (staat in hoofdstuk 1); dat doen we met 30% energiebesparing in 2020 (staat nu met zoveel woorden in hoofdstuk 6 in de kantorentabel). Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer Hoefnagels, geeft spreker aan, dat het om 70% energiebesparing in 2040 gaat en 30% in 2020. De PvdD acht het gewenst heel helder te maken wat er voor 2020 staat, waarvoor de indicatoren voor de komende 4 – 5 jaar kunnen worden ingericht, en wat het einddoel is.

Spreker vervolgt dat aardgasloze wijken ook wordt genoemd (hoofdstuk 3); 70% energiebesparing in maatschappelijk vastgoed, retail en industrie in 2040 (hoofdstuk 3); 10% duurzame energie in 2020 (hoofdstuk 4); 65,5 MW windenergie in 2020 (hoofdstuk 3).

De PvdD ziet voornoemde doelen graag terug in een handig overzicht in hoofdstuk 3.

Dit geldt eveneens voor een onderverdeling van energiebesparing (30 i.c. 70%) in 3 categorieën, waarmee wordt aangesloten bij de opsomming in hoofdstuk 2 en de strategie in hoofdstuk 4, namelijk 1. Woningen, 2. Maatschappelijk vastgoed, kantoren en retail en 3. Verkeer, landbouw en industrie.

Al deze doelen kunnen goed worden vertaald naar indicatoren in hoofdstuk 6, bij voorkeur cumulatief, inclusief het jaar 2020. PS kunnen hier dan op sturen de komende jaren.

In het Statenvoorstel staat nu een doelstelling van 5% duurzame energie in 2020. Dat is opnieuw een afzwakking van een eerder afgesproken doelstelling van 10% duurzame energie in 2020, zoals in de aangenomen motie van GroenLinks in december 2015. In de concept Energieagenda staat nog steeds de 10% duurzame energie in 2020 (blz. 16). Daarbij staat vermeld: ook als hiervoor moeilijke keuzes van de provincie nodig zijn. De PvdD hecht eraan conform genoemde motie vast te houden aan de 10%.

De heer Van Essen wijst erop dat de motie van GroenLinks de totale hernieuwbare energie in de provincie betrof. In het voorliggende plan gaat het om een gedeelte daarvan; verkeer is erbuiten gelaten, hetgeen wellicht deels het verschil verklaart. De PvdD heeft in eerdere debatten aangegeven niets te zien in bio-energie. Geïnformeerd wordt waar de PvdD mogelijkheden ziet om in 2020 de extra hernieuwbare energie uit op te wekken.

De heer Travaille antwoordt dat het de PvdD te ver gaat om nu uit te diepen waar de duurzame energie vandaan moet komen, maar de meest voor de hand liggende wind en zon zijn; daarmee zal in ieder geval aan de slag moeten worden gegaan.

Spreker vervolgt dat de sturingsfilosofie vooral is gebaseerd op vrijwilligheid en verleiden. De rol van het bevoegd gezag (hoofdstuk 4) gaat zelfs nog over adviseren over mogelijkheden. De gedeputeerde heeft eerder aangegeven dat door VTH geen enkel bedrijf is gecontroleerd op de wettelijk vastgelegde energiebesparingsdoelen. De PvdD verwacht in hoofdstuk 5 ook maatregelen op het gebied van handhaving vanuit bestaande wetgeving en het principe: de vervuiler betaalt! Het hoeft niet allemaal zo lief en aardig; de provincie is ook gewoon bevoegd gezag.

De heer Ubaghs informeert of de PvdD, naast de vervuiler betaalt, ook zover wil gaan dat in die veranderde wetgeving de mogelijkheid wordt opgenomen dat bedrijven een boete krijgen als ze geen energiebesparingsprogramma opstellen.

De heer Travaille antwoordt dat dit thans al zo is vastgelegd, in de zin dat er vanuit bepaalde programma's mogelijkheden zijn.

De heer Van Essen wijst erop dat in hoofdstuk 5.6.3 het een en ander staat over de handhaving, w.o. de energiebesparingsverplichting. Geïnformeerd wordt wat de PvdD nog meer wil dan hetgeen daar staat.

De heer Travaille antwoordt dat de PvdD bij VTH wat meer verwacht dan adviseren over mogelijkheden. De provincie is bevoegd gezag en de PvdD is van mening dat de provincie die rol als bevoegd gezag ook moet gebruiken. Dat is feitelijk de oproep.

Spreker vervolgt dat de rechter de staat heeft verplicht om voortgang te maken met het Klimaatakkoord naar aanleiding van de Urgenda-zaak. Wellicht kan de provincie hiermee,

behalve naar bedrijven en landbouw, ook druk uitoefenen op gemeenten om heldere energiedoelen te formuleren en te realiseren. Dit sluit aan bij de door de heer Bakker gemaakte ideeën om minder vrijblijvend op te treden naar particulieren.

Goede controle op de voortgang

Energietransitie is een enorm belangrijk dossier, waarin de provincie Utrecht al jaren achterop loopt. De provincie zit helemaal onderaan als het gaat om winning van duurzame energie en Utrecht investeert het minste van alle provincies. € 2 miljoen per jaar t/m 2020, met zelfs nog een aantal voorbehouden, is echt te weinig om de doelen te realiseren. In hoofdstuk 3.4 wordt aangegeven, dat € 4 miljard nodig is voor 2023.

Als de provincie alle 50.000 nul op de meter (NOM) woningen in 1 jaar realiseert, heeft zij voor de helft aan de energiebespaardoelstelling van dat specifieke jaar voldaan. Dat geeft iets aan over de opgave en de omvang en wat voor investering daarbij past.

De PvdD verwacht niet dat met het huidige budget de doelstellingen op het gebied van energiebesparing en –opwekking kunnen worden gehaald. PS moeten echter wel goed toe kunnen zien op de realisatie van de afgesproken doelen. De PvdD pleit er derhalve voor een jaarlijks moment af te spreken, waarop de eerder beschreven energietransitiedoelen kunnen worden getoetst. Als blijkt dat deze doelen niet worden gehaald, dan moeten deze niet weer naar beneden worden bijgesteld maar dan zal moeten worden bekeken wat financieel of anderszins nodig is om die doelen alsnog te bereiken.

De heer Hoefnagels merkt op dat het niet alleen om gebouwen gaat, maar om alles, in die zin dat het van belang is dat iedereen stappen gaat zetten. De vraag is of dat eerder voor elkaar wordt gekregen als daarin twee keer zoveel geld wordt gestoken en zo ja, hoe.

De heer Travaille antwoordt met de NOM-woningen iets van de omvang en de capaciteit van de opgave waarmee de provincie bezig is te hebben willen aangeven. Er is sprake van een enorme opgave; wellicht wel een van de grootste transitie's in de hele provincie. Daaraan wordt slechts 0,3% van het totale provinciale budget besteed. Dat geringe budget staat in de visie van de PvdD niet in verhouding tot die grote opgave. Daarom staat de PvdD op het standpunt dat de Staten de feitelijke voortgang goed moet kunnen toetsen en meten en desgewenst moeten kunnen bijstellen.

In de visie van de PvdD staan in de concept Energieagenda goede prioriteiten en voornemens. De omvang en capaciteit waarmee dat kan worden gerealiseerd hangen echter af van het budget en de prioriteit die daaraan wordt meegegeven. De PvdD is van mening dat het budget en de prioriteit onvoldoende zijn.

De heer Hoefnagels plaatst namens D66 de volgende vragen en opmerkingen.

- Er is sprake van een degelijke analyse van wat de provinciale meerwaarde feitelijk kan zijn en van goede prioriteiten. Het is een mooie uitwerking van het akkoord. De vraag is of de gewenste percentages zullen worden gehaald. D66 pleit ervoor dat de provincie daar hard haar best voor gaat doen.
- D66 mist wat de juridische belemmeringen kunnen zijn. Een basis voor het stuk is, dat wordt voorgestaan belemmeringen weg te nemen. Het is D66 echter niet duidelijk welke belemmeringen dat zijn. PS zouden op alle provinciale beleidsterreinen moeten kunnen bekijken welke juridische belemmeringen er zijn. D66 pleit voor een goed overzicht hiervan.
- Met betrekking tot de geothermie sluit D66 zich aan bij het betoog van de VVD, met de opmerking dat D66 wel verwacht dat er in 2040 een grote afname van de warmtebehoefte zal zijn.
- Dat een groot deel van de oplossing in opslag ligt, is duidelijk. Geïnformeerd wordt welke mogelijkheden het College ziet om te investeren in opslag.

- In het kader van energieopwekkingprojecten pleit D66 voor kaarten, waarop wordt aangegeven waar al dan geen belemmeringen aanwezig zijn, zodat dit voor initiatiefnemers van tevoren duidelijk is.
- In het kader van de energiebesparing hecht D66 te streven naar 50.000 NOM-woningen. De vraag is hoe de provincie particulieren kan helpen om verduurzaming mogelijk te maken. D66 denkt hierbij aan een ondersteunende rol vanuit de provincie. Er zijn veel huiseigenaren in de provincie Utrecht die iets willen doen op het gebied van energiebesparing en daarvoor ook de financiële middelen hebben, waarmee de omvang die de provincie in financiële zin neerlegt snel vermenigvuldigd wordt. De heer Travaille vestigt in deze o.a. de aandacht op het programma Duurzaam (t)Huis Twente, waar energiecoaches adviseren bij particulieren thuis. Wellicht dat de provincie daarop kan aanhaken.
- Geïnformeerd wordt of het MKB onderdeel uitmaakt van dit programma, of dat hiervoor alleen een spoor is voorzien via het RUD. D66 leest dat er vanuit de provincie, op basis van haar rol binnen het RUD, ondersteuning komt voor alle gemeentelijke afdelingen, maar de vraag is of daarbij een andere rol mogelijk is. Indien alleen via handhaving bij bedrijven binnen wordt gekomen, wordt feitelijk al een stap verloren. D66 kan zich voorstellen dat aan bedrijven het inzicht wordt geboden dat de eigen winstgevendheid kan verbeteren door energiebesparingsmaatregelen.
- D66 vraagt zich af of duurzaamheid wel altijd op het juist niveau wordt besproken in de regio. In het voorliggende stuk staat bv. een verwijzing naar de Duurzaamheidstafel. D66 kan zich voorstellen dat juist de deelnemers aan bv. Woon- en Mobiliteitstafel, waar over andere thema's wordt gesproken, worden overtuigd van het belang van duurzaamheid, energiebesparing en wat de provincie in deze voorstaat. Hetzelfde geldt voor de gemeenten. De vraag is hoe het kennisniveau binnen gemeenten over dit onderwerp in zijn algemeenheid op een hogere niveau kan worden gebracht en welke toegevoegde waarde de provincie daarin zou kunnen hebben. Het verzoek zal vanuit de gemeenten moeten komen, maar D66 kan zich voorstellen dat de provincie daarvoor een format opstelt.

De heer Ubaghs memoreert dat er ten aanzien van dit onderwerp sprake is van veel zinnige- en onzinnige zaken. Ten aanzien van de zinnige zaken verwijst spreker naar de vele bijdragen van de PVV sinds 2011. Thans zal de PVV ingaan op de onzinnige zaken.

- De PVV sluit zich aan bij de opmerking van de VVD dat de energietransitie niet dé oplossing is.
- In het Statenvoorstel wordt bij bestuurlijke dilemma's gesteld dat de enige verschillen van mening het ambitieniveau betreft. Spreker wijst erop, dat er in ieder geval vier Statenleden zijn die het pertinent oneens zijn met het voorstel; 4 van de 49 Statenleden is 8%. Op het percentage komt spreker later terug.
- In de Energieagenda worden twee windmoleninitiatieven genoemd, waarbij de provincie belanghebbende is. Geïnformeerd wordt waarom die projecten niet met naam en toenaam worden genoemd, waar de belanghebbende rol van de provincie precies uit bestaat en of het mogelijk is dat de provincie druk uitoefent als gemeenteraden geen draagvlak zien voor deze twee initiatieven.
- De PVV heeft zich gestoord aan de gestelde onzin in het kader van de CO2-prestatieladder. Aangegeven wordt dat dit instrument breed wordt toegepast door aanbestedende diensten. Feit is echter dat de algehele kritiek van de gecertificeerde bedrijven juist is dat het niet wordt opgenomen in m.n. door de overheid geschreven bestekken.

Voorts wordt gesteld dat dit een instrument is om energiebesparing in de hele keten te realiseren. De echte feiten zijn dat er in Nederland op dit moment 957 gecertificeerde bedrijven zijn; niet allen aannemers. Indien wordt voorgestaan een rol in de keten te spelen dan moet een bedrijf op niveau 4 – 5 gecertificeerd zijn; in heel Nederland zijn dat op dit moment 240 bedrijven. In Nederland zijn 145.000 bouwbedrijven, w.o. de aannemers. Er vanuit gaande dat alle gecertificeerde bedrijven aannemers zijn, is 0,6% gecertificeerd op de CO2-prestatieladder. Bij een percentage van 0,6% wordt gesproken over de hele keten, terwijl als 8% van de Staten tegen is dat geen verschil van mening is.

De heer Boswijk geeft aan dat het het CDA verheugt dat alle rollen nu helder zijn en dat de focus op energiebesparing ligt. Namens het CDA plaatst hij vervolgens de volgende vragen en opmerkingen.

- Er is een aantal loketten en voor de burger is niet altijd duidelijk bij welk loket men moet zijn. Het CDA vraagt zich af of op basis van de al aanwezige zonnekaart niet bv. een energiekansenkaart kan worden opgesteld, waarop de juridische beperkingen en kansen worden aangegeven, waardoor eenvoudig is te zien wat in een bepaalde buurt/omgeving al dan niet mogelijk is. Daarop zouden ook de gemeenten hun input kunnen leveren en hun informatie vandaan kunnen halen.
- Het CDA mist de energiecoöperaties en pleit ervoor op te nemen dat deze categorie ook wordt betrokken bij de energietransitie. Er zijn veel particulieren die energie willen opwekken of besparen, maar veelal niet beschikken over de kennis en ook niet weten waar zij daarvoor moeten zijn. Richting die particulieren zou een handreiking moeten worden gedaan, omdat daar in de visie van het CDA de kansen liggen.
- Het CDA is voorstander van geothermie, maar is wat terughoudender als het gaat om zonneweides. De provincie Utrecht beschikt over prachtig landschap met uitgestrekte weilanden, plassengebieden en cultuurhistorisch gebied. Het CDA is er geen voorstander van dit vol te leggen met zonnepanelen. Het CDA zegt niet dat zij nergens zonnepanelen wil hebben, maar er zijn maar weinig gebieden waar zij deze wel wil. Daarbij lijkt dit het CDA ook onlogisch, omdat er nog vele platte daken zijn die nu niet worden benut. Het CDA pleit in deze voor een soort stappenplan: eerst kijken naar het bebouwde gebied en als daar geen kansen zijn pas kijken naar zonneweides in een bepaald gebied.
- Evenals de PvdD, en door GroenLinks al tijdens de BOB-procedure genoemd, mist het CDA indicatoren. De provincie Utrecht moet in het kader van het Energieakkoord 65,5 MW opwekken. Het zal niet zo zijn, dat er sinds 2013 niets meer is gebeurd. De vraag is derhalve hoeveel er inmiddels wordt opgewekt.
- Het CDA pleit ervoor dat de provincie zoveel mogelijk in eigen hand houdt en niet teveel aan netwerken, zoals EBU, uitbesteedt om de controle niet kwijt te raken.
- Er wordt gesproken over woningen en utiliteitsgebouwen. Het CDA pleit ervoor met naam en toenaam te benoemen dat er ook aandacht komt voor scholen en onderwijsinstellingen. Dat zijn veel gebouwen van net voor/na de oorlog. Die lopen nu tegen veel dichte deuren aan doordat kennis bij gemeenten ontbreekt en normvergoedingen nu nog te beperkt zijn. De provincie wil een voorbeeldfunctie vervullen. Waar zou dat beter kunnen worden gedaan dan bij een onderwijsinstelling?

Samenvattend merkt spreker op dat de Energieagenda nooit perfect zal zijn. Het CDA acht het echter in de huidige vorm een goed plan en is van mening dat nu tot uitvoering moet worden overgegaan. Op grond van het vorenstaande zal het CDA in de Statenvergadering niet veel amendementen indienen, maar de wens wordt uitgesproken dat naar het thans door het CDA naar voren gebrachte zal worden geluisterd.

De heer Hoefnagels deelt mede dat D66 zich aansluit bij het betoog over de scholen.

Mevrouw Krijgsman spreekt namens de PvdA haar waardering uit voor de inhoud van de voorliggende Energieagenda. Zij plaatst vervolgens de volgende vragen en opmerkingen.

- Het verheugt de PvdA dat de focus op de gebouwde omgeving ligt. De PvdA is van mening dat, in een dichtbevolkte provincie als Utrecht, daar met name de kansen liggen. De PvdA sluit zich aan bij de aanbeveling van NMU niet alleen naar huurwoningen te kijken, maar ook naar huiseigenaren en eventueel bedrijven.
- De provincie loopt behoorlijk achter in de opwekking van windenergie. Pas in 2017 wordt beoordeeld of de provincie de 65,5 MW haalt. De PvdA vraagt zich af of dit niet veel eerder moet worden beoordeeld, omdat volgens de Energieagenda in 2019 slechts op 53 MW wordt uitgekomen. Wellicht is het mogelijk wel alleenstaande windmolens te plaatsen in plaats van clusters. Indien alleen clusters worden voorgestaan, is de vraag hoe groot deze precies moeten zijn.
- Er is € 8 mln beschikbaar gesteld voor de energietransitie. Geïnformeerd wordt of dit bedrag nu is gegarandeerd.
- De PvdA mist de koppeling met de ruimtelijke kerntaken van de provincie. De vraag is of het bv. niet nu al mogelijk is om met gemeenten afspraken te maken over het bouwen van energieneutrale wijken in de toekomst.
- De NMU doet nog een drietal andere aanbevelingen. Geïnformeerd wordt wat GS daarmee gaan doen.

De heer Van Essen deelt mede dat het GroenLinks verheugt dat de provincie Utrecht met deze Energieagenda de eigen rol in de energietransitie voortvarend gaat oppakken. Er ligt een uitgebreide Agenda, waarover GroenLinks actief heeft meegedacht. Het verheugt GroenLinks dat veel wat in de afgelopen maanden is ingebracht, daarin is terug te lezen. GroenLinks kan zich op hoofdlijnen vinden in de richting en ambitie. Inzet op energiebesparing, bebouwde omgeving, halen van de windambitie, inzet op zonne-energie, zonnevelden waar mogelijk, een Energiefonds aansluitend bij dat van de gemeente, handhaving, emissiebussen zijn wat GroenLinks betreft allemaal maatregelen die goed in de Agenda zijn samengevat.

Bij de handhaving hoort in de visie van GroenLinks dat het niet alleen gaat over advisering maar ook over maatregelen om de naleving af te dwingen. Zo heeft GroenLinks dit ook gelezen, maar uit de opmerking van de PvdD blijkt dat dit wellicht nog iets scherper kan worden geformuleerd.

GroenLinks acht de gekozen maatregelen goed, maar veel maatregelen dienen nog wel nader te worden geconcretiseerd. Hierbij gaat het met name om de vraag wie welke maatregelen precies gaat oppakken (intern, EBU, extern, hoe werkt de samenwerking met gemeenten of andere partijen).

Met betrekking tot het belangrijke onderwerp energiebesparing worden verschillende maatregelen genoemd. GroenLinks vraagt zich af of het zinnig is dat meer te bundelen. Eerder is de suggestie van een loket genoemd; GroenLinks denkt hierbij aan een Taskforce Energiebesparing samen met gemeenten, energiecorporaties, bedrijven, particuliere huiseigenaren, huursector, onderwijs, zorg. Het is breed. De ene gemeente heeft daarin meer nodig dan de andere, maar het lijkt GroenLinks wel goed dat in samenhang verder uit te werken. Het is een belangrijk onderdeel van het plan gelet, op het effect. Op grond daarvan verdient het in de visie van GroenLinks veel aandacht. Wellicht is het ook interessant om te kijken of dit een opstap zou kunnen zijn naar bv. een provinciaal Energieakkoord, waarin de provincie samen met andere partijen een en ander nog wat verder formaliseert.

GroenLinks sluit zich aan bij de aanbevelingen van NMU, w.o. het expliciet meenemen van klimaatneutraliteit bij inkoopcriteria.

GroenLinks heeft zich gebogen over de vraag hoeveel CO2 hiermee nu wordt gereduceerd. Dat moet zelf worden afgeleid, omdat er geen indicator is. Dat komt neer op ongeveer 24% minder fossiele energie in 2020 ten opzichte van 2015. GroenLinks betreurt dat dit er niet in staat en wat explicieter wordt gemaakt, omdat dit echt heel fors is. Dat geeft aan dat dit niet een weinig ambitieus plan is. Als voornoemd percentage wordt gehaald, zou dit een heel goed resultaat zijn.

GroenLinks pleit ervoor de CO2-reductie als indicator toe te voegen, expliciet te volgen en als tussendoor blijkt dat de voortgang wat minder is, te kijken wat nodig is om de vaart erin te brengen.

De tijdshorizon van het plan is vrij kort. Het richt zich vooral op maatregelen tot 2019 en een richtpunt voor de lange termijn wat betreft de ambitie 2040. Het voordeel daarvan is dat het plan daardoor dwingt om concreet te zijn en niet blijft hangen in mooie vergezichten die nogal eens te lezen zijn in sommige andere energieplannen. Het nadeel is dat er een vrij groot gat zit tussen de plannen tot 2019 en de lange termijn doelstelling van 2040. In die zin pleit GroenLinks voor een doorkijkje 2020 – 2025; dit zou het geheel wellicht wat sterker maken. De sector Verkeer is er nu grotendeels buiten gelaten, waarin GroenLinks zich kan vinden. Geïnformeerd wordt of er een aparte aanpak is voorzien om ook de energietransitie in die sector verder uit te gaan werken, bv. aansluitend bij de regionale sessie over brandstofvisie die de provincie zelf ca een jaar geleden heeft georganiseerd samen met het Ministerie. Het lijkt GroenLinks goed om dat in een apart traject verder vorm te gaan geven.

De heer Bosman merkt op dat energietransitie in de provincie Utrecht moeizaam gaat. Het aandeel duurzame energie moet 5% zijn in 2020 en 100% in 2040; in 2014 en 2015 een schamele 1,9%. De vraag is hoe de provincie dat omhoog krijgt.

Dezelfde vraag geldt voor de windmolens; 65,5 MW in 2020; in 2014 en 2015 15 MW.

Ten aanzien van windenergie informeert de SP wat de provincie heeft gedaan/gaat doen om draagvlak te verhogen/verkrijgen.

De energieopwekking ziet er nogal somber uit, op grond waarvan de provincie liever inzet op energiebesparing, vnl. van de bebouwde omgeving. De SP kan zich hierin goed vinden.

Het is nu echter nog maar 2,4% per jaar; het moet naar 5% via beleidsmiddelen, bemiddeling en financiering.

De provincie zet sterk in op nul op de meter (NOM). De SP kan zich daarin vinden, maar pleit voor veel meer aandacht voor het energiezuiniger maken van woningen, bv. sociale huurwoningen, liefst met een gemiddelde stijging van 2 niveaus van de energielabels; meer accent op isolatie (ramen, vloeren, muren, daken) gecombineerd met zonnepanelen. Dit zou een mooi doel zijn voor het regionale Energiefonds.

Geïnformeerd wordt hoeveel geld uit het Energiefonds er in de toekomst naar grote bedrijven gaat en hoeveel naar woningbouwcorporaties, huurders en eigenaren van woningen.

Indien wordt voorgestaan motie 38 d.d. 22 juni 2015 over het energiezuiniger maken van sociale huurwoningen goed uit te voeren, zullen accenten moeten worden verlegd. Het College heeft opdracht gekregen dit te regelen, op grond waarvan het ook moet gebeuren. Het streven van 50.000 NOM-woningen is goed, maar het energiezuiniger maken van de hele woningvoorraad (vooral de lagere labels) is beter. In de visie van de SP moet, wat de bemiddeling betreft, de prioriteit richting woningbouwcorporaties en gemeenten gaan.

Met betrekking tot de financiën pleit de SP voor een verschuiving in deze richting, m.n. waar het het regionale Energiefonds betreft. De SP zal met voorstellen komen om het Fonds hiertoe te vergroten. De SP denkt hierbij o.a. aan de € 3,366 mln die het Rijk extra uitkeert uit het Provinciefonds en dat rechtstreeks ten goede komt aan de Algemene Middelen of aan het zeer ruime positieve Begrotingssaldo uit de Algemene Reserve. Dit kan gezien het langjarige verloop van de Reserve en het verloop van het Weerstandvermogen ruim.

Dit kan natuurlijk onder het kopje Economie ook ten goede komen aan werk voor lager opgeleiden, m.n. in de bouw en de installatietechniek, waarover meerdere moties in het verleden zijn aangenomen.

De SP heeft over de Energieagenda contact gehad met diverse woningbouwcorporaties. Veel corporaties staan daar positief tegenover, maar zijn huiverig voor stroperigheid van de provincie, teveel vergaderen en administratieve rompslomp. De SP pleit voor aandacht hiervoor.

De heer Hoefnagels informeert of de SP er vertrouwen in heeft dat de provincie met het voorliggende stuk op de goede weg is.

De heer Bosman antwoordt dit een moeilijke vraag te vinden. De SP ziet het somber in dat de doelstellingen van de energietransitie worden gehaald. De SP heeft wel vertrouwen in de stappen met betrekking tot de energiebesparing.

Mevrouw Hoek zet uiteen dat 50PLUS voorstander is van maatregelen op het gebied van energie, goede onderzoeken en afspraken op dat gebied.

50PLUS mist, naast wat wordt gedaan aan het verkrijgen van draagvlak, wat wordt gedaan aan bewustwording. 50PLUS pleit voor actie vanuit de provincie om burgers ervan bewust te maken wat zij zelf in de eigen omgeving kunnen doen om het energieverbruik te verminderen. 50PLUS denkt hierbij aan het openen van een laagdrempelig loket met tips waaraan bv. via huis-aan-huisbladen bekendheid wordt gegeven.

In het kader van het draagvlak mist 50PLUS bij de impact van windmolens wonen; de meeste oppositie komt vanuit de direct omwonenden.

Voorts wordt aangegeven dat er voor windmolens uiteindelijk draagvlak moet zijn bij het desbetreffende gemeentebestuur. Geïnformeerd wordt hoe in deze wordt omgegaan met de buurgemeenten. Een beoogde locatie voor windmolens in een gemeente kan grenzen aan een kern van een buurgemeente. 50PLUS pleit ervoor in deze richtlijnen op te nemen.

Er zijn op dit moment nog veel onbenutte platte daken. De overheid heeft een voorbeeldfunctie. Op grond daarvan pleit 50PLUS ervoor aandacht te besteden aan overheids- en openbare gebouwen (zoals bibliotheken, scholen). 50PLUS kan zich voorstellen dat de provincie in deze intensiever in overleg treedt met gemeenten bij nieuwbouwplannen om de mogelijkheden van een optimale energievoorziening, die niet direct schadelijk is voor een omgeving, toe te passen.

De heer Van den Dikkenberg zet uiteen dat de SGP de Energieagenda 2016 – 2019 een ambitieus document vindt, dat veel overeenkomsten heeft met het programma van de SGP bij de laatste verkiezingen.

Hier en daar is het programma in de visie van de SGP iets te ambitieus. Zo wordt gesteld dat de ambitie van de provincie op het gebied van windenergie niet stopt bij 65,5 MW in 2020, zoals opgenomen in het Energieakkoord. Tegelijkertijd lijkt dit nogal een papieren werkelijkheid. Voor het plaatsen van windmolens wordt gewacht op draagvlak vanuit gemeenteraden. Volgens de SGP betekent dit dat er in de praktijk niets terecht komt van de te ambitieuze doelstelling. De SGP verwacht niet dat er veel gemeenten zijn waar draagvlak is voor extra windmolens. Op grond daarvan pleit de SGP ervoor nu al in overleg te treden met provincies zoals Overijssel en Groningen, die een uitgesproken grote ambitie hebben en waar meer ruimte blijkt te zijn voor windenergie, over een mogelijke gedeeltelijke overdracht van de doelstelling vanuit het Energieakkoord.

De SGP ziet meer in energiebesparing dan op het alternatief opwekken. Daarom roept de SGP het College op vooral in te zetten op NOM-woningen, betere isolatie, en opslag van opgewekte energie zoals ook al is genoemd.

In het kader van het opwekken van energie wordt er, i.t.t. bv. Duitsland, nog relatief weinig gebruik gemaakt van de vele platte en geschikte daken in de provincie Utrecht.

De heer Travaille ondersteunt het betoog met betrekking tot het gebruik maken van dakvlakken. In Amsterdam is een mooi initiatief gestart, Amsterdam Smart City, waarbij de eigenaren van alle grote daken worden aangeschreven en benut om te gebruiken voor zonnepanelen.

Een dergelijk initiatief zou ook in de provincie Utrecht goed kunnen worden gedaan.

De heer Van den Dikkenberg vervolgt dat de SGP het College op grond van het vorenstaande oproept onderzoek te doen naar de mogelijkheden om boeren meer te stimuleren zonnepanelen te plaatsen. Dat houdt eveneens in dat een weg zal moeten worden gevonden om hun schuren zo te plaatsen, dat een optimaal resultaat kan worden behaald. Om dit te bereiken geeft de SGP de suggestie mee om de agrariërs, die de schuren optimaal voor zonnepanelen willen plaatsen, tegemoet te komen, eventueel met een vergroting van het bouwvlak. Het zijn immers ondernemers aan wie een flinke investering wordt gevraagd om de provinciale doelstelling te realiseren.

In aanvulling daarop zou de provincie ook natuurgebieden (bv. de zuidhelling van de Utrechtse Heuvelrug waar nu bomen staan die ooit als cultuurgoed zijn aangeplant voor de mijnbouw) kunnen inzetten voor zonnepanelen. Zoals al door de PvdD is aangegeven, is dit een van de grootste transitie van de provincie Utrecht; een dergelijke grote transitie vraagt ook ingrepen in het landschap. Bij een windmolen wordt altijd het argument gebruikt dat de provincie met de grote transitie mee moet doen, dus waarom dan niet met zonnepanelen? De SGP roept derhalve op ook het landschap in te zetten om energie op te wekken om het restant van de doelstelling, dat na de vele te realiseren besparingen nog nodig is, te behalen.

De heer Nicolai hecht eraan voorop te stellen dat hetgeen voorligt voor de ChristenUnie geen onzin betreft. De ChristenUnie heeft er naar uit gekeken.

Het traject naar de eindfase heeft wat lang geduurd, maar er ligt thans in de visie van de ChristenUnie een pakket voor met concrete voorstellen en goede voornemens waarmee feitelijk aan de slag kan worden gegaan.

De ChristenUnie steunt op hoofdlijnen de reacties van NMU en PCL.

Het verheugt de ChristenUnie dat, naast de energiebesparing, ook ruimte is voor de duurzaamheidskant.

Aan de hand van een voorbeeld (zonnepanelen op de oude steenfabriek in Wijk bij Duurstede) geeft spreker aan dat de ChristenUnie de rol van de provincie (bemiddelen, stimuleren, aanjagen) ondersteunt.

De ChristenUnie sluit zich aan bij de suggestie van een loket. In aanvulling daarop wordt ervoor gepleit de PR-kant richting gemeenten/inwoners nadrukkelijk te benutten, zodat duidelijk wordt wat de mogelijkheden zijn.

Ten aanzien van het provinciegebouw gebeurt er al veel maar, op grond van een tijdens de sessie in februari genoemd voorbeeld met studenten in Groningen, wordt geïnformeerd of het niet mogelijk is een interne projectgroep in het leven te roepen, waarin de kennis van studenten wordt ingezet om verdere mogelijkheden van energiebesparing te onderzoeken.

De heer Boswijk ondersteunt de suggestie om studenten er meer bij te betrekken. Op verzoek van het CDA is dat in dit traject overigens ook al gebeurd.

De heer Nicolai vervolgt dat de ChristenUnie het monitoren in de periode 2020 – 2040 van belang acht.

De ChristenUnie sluit zich aan bij de suggestie ten aanzien van scholen en onderwijsinstellingen.

Bij de stukken zijn drie bijlagen gevoegd. Geïnformeerd wordt hoe het College staat tegenover de suggesties op het gebied van energieneutraal, veenbodem en verkeer.

Gedeputeerde Van den Berg is van mening dat een mooi en spannend traject is doorlopen met de BOB-procedure energietransitie. Er is op veel plekken met veel partijen gesproken. Het in verbinding zijn met (deskundige) betrokken partijen is iets, dat zowel GS als PS voorstaan. Dat is met de BOB-procedure vorm gegeven. In constructieve bijeenkomsten is getracht aan te geven welke richtingen van belang worden geacht als het gaat om de energietransitie. Niet iedereen kan tevreden worden gesteld, maar een ieder is het erover eens dat er iets moet gebeuren.

Een verandering van het energiesysteem is wenselijk. Dat wil niet zeggen dat de oude en huidige energiebronnen geen welvaart hebben gebracht, maar misschien brengen de nieuwe energiebronnen wel meer welzijn. Getracht is die beweging in te zetten.

Het is zeker zo dat gebruik wordt gemaakt van stabiele regio's, maar het is evenzeer zo dat de geopolitiek ertoe leidt dat met zusterlanden het gesprek moet worden aangegaan als het gaat om bv. het al dan niet dichtdraaien van de gaskraan, vervuiling. Dat zijn de nuances.

Spreeker onderschrijft dat een en ander wellicht wat te stellig is geformuleerd. Hetzelfde geldt voor de opmerking, dat de energietransitie dé oplossing zou zijn.

Energiebesparing wordt van belang geacht. Hierbij worden woningen nadrukkelijk genoemd. Dat is ook een belangrijke omdat het in de kleine provincie Utrecht minder waait, er minder ruimte is en er veel spanningsvelden zijn met bestaande conventies; de provincie is al behoorlijk gezoned, waarmee een 'new kid on the block' wennen is.

De provincie is al langere tijd bezig met besparingen op het gebied van woningen en heeft daar een wat meer vanzelfsprekende affectie mee en sturing op in het kader van het Programma Stedelijke Ontwikkeling en Wonen, waarin ook de corporaties veel betekenen. Naast de huursector zal uiteraard ook aandacht worden besteed aan de particuliere sector, o.a. via de VVE's. Het budget ad € 10 mln, dat de provincie gegarandeerd krijgt van de Rabobank, door € 2,5 mln in te zetten via de EBU, gaat ook uit van de VVE's; er zit echter een aantal haken en ogen aan als mensen niet allemaal mee willen doen.

Ook bij het via de EBU lopende project Productmarktcombinaties worden particuliere woningen betrokken; alle typen woningen moeten in dit kader bediend kunnen worden.

Overigens heeft de provincie mee gefinancierd in centra voor duurzame verbouw en in de nul op de meter alliantie, waarin de particuliere bouw niet wordt veronachtzaamd.

Met betrekking tot de suggestie van het openen van een loket, merkt spreker op dat sprake is van een veelkoppige aangelegenheid. Vele partijen denken na en zijn op zoek naar mogelijkheden, waarbij ook veel wordt gecoördineerd en samengevoegd. De provincie is daarbij geen toeschouwer maar faciliteert, bemiddelt, brengt partijen bij elkaar om die kennis te delen. Een provinciaal loket zou in de visie van spreker een hindermacht kunnen zijn. Op grond hiervan is hij meer voor fluïde netwerken en het koppelen van die loketten dan het naar de provincie toe trekken van een allesomvattende loketfunctie; los van de capaciteit die dat vraagt.

De heer Hoefnagels informeert welke rol de provincie speelt in die fluïde netwerken en hoe ervoor wordt gezorgd, dat initiatiefnemers ook bij die netwerken terecht komen.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat er geen overzicht is van wie er allemaal met wie samenwerkt/overlegt. De provincie heeft wel haar eigen instrumentarium als het gaat om de kennisoverdracht. In het EBU zitten instrumenten om daadwerkelijk aanvragen te doen of te stimuleren. De OMU is een eigen NV, waarin de provincie nadere bepalingen stelt met betrekking tot duurzaamheid als wordt voorgestaan om te transformeren. Ook bij eigen investeringen kijkt de provincie naar duurzaamheid. Bij de door de provincie georganiseerde Get Connected-bijeenkomsten gaat het ook vaak over duurzaamheid. De provincie participeert in de NOM-alliantie. De provincie zit derhalve in de nodige netwerken. Terecht wordt gevraagd of daarin alleen de experts zitten of dat getracht wordt ook in contact te

komen contact met partijen op andere niveaus. De vraag is of de provincie die rol op zich moet nemen of dit bij de gemeenten moet laten en daarin moet participeren.

De heer Boswijk merkt op dat het CDA zich kan voorstellen dat de provincie een en ander bundelt door de zonnekaart uit te breiden met de juridische mogelijkheden, beperkingen en aan te geven welke loketten er allemaal zijn. Voor een bedrijf is het wat eenvoudiger om naar een Get Connected-bijeenkomst te gaan dan voor een gemiddelde inwoner van de provincie.

Gedeputeerde Van den Berg neemt de suggestie mee.

Spreker vervolgt dat de Stad Utrecht al met coaches werkt, m.n. als het gaat om bedrijfscontroles. Bedrijven moeten voldoen aan de energiecheck. Als daaraan niet wordt voldaan, staan daar sancties tegenover. Het is spreker bekend dat Amersfoort en Utrecht hun toezichtstaak voor de meeste bedrijven hebben gedelegeerd aan de ODRU/RUD. De provincie hoeft niet veel bedrijven te controleren, maar de controles zullen zeker worden geïntensiveerd. Daarbij zal een modus moeten worden gevonden voor de wijze waarop de bedrijven in dat kader worden benaderd.

Niet de warmtevraag neemt af, maar het potentieel, omdat de warmtevraag op een andere manier met meer rendement kan worden vormgegeven in 2040. De verschuiving tussen warmte en elektriciteit is ongeveer 1: 2. Dat is bedoeld met de desbetreffende passage.

Mevrouw Vaessen merkt op dat in de Energieagenda letterlijk staat dat de warmtevraag gaat afnemen; de toelichting, die thans wordt gegeven, staat daar niet bij.

Gedeputeerde Van den Berg bevestigt dit. De warmtevraag zal niet toenemen op grond van de voorgestane forse besparing; niet alleen in de 'oud bouw', maar ook vanwege het feit dat verwacht wordt dat er met een toekomstig bouwbesluit veel energiezuiniger gebouwd gaat worden.

Conform de toezegging zal de opmerking over de geluidschermen worden meegenomen. Terecht is geconstateerd dat gefocust wordt op 70% energiebesparing en 30% alternatieve energieopwekking. Dat heeft met de mogelijkheden in de provincie Utrecht te maken. Die mix moet ertoe leiden dat de provincie Utrecht in 2040 energieneutraal is. Het is duidelijk dat de Staten tussentijds meer handvatten willen om te beoordelen of de provincie op de juiste weg is. Spreker zegt toe zich nog eens nader te zullen buigen over indicatoren en monitoring. Voorts is verzocht om een doorkijkje tot 2030. Spreker zegt toe een poging te zullen wagen daaraan in globale zin wat meer richting te geven.

De heer Van Essen geeft aan dat het GroenLinks met name gaat om de periode direct na 2020. GroenLinks verwacht dat een doorkijkje naar de periode 2020 – 2025 een nuttige toevoeging kan zijn.

Gedeputeerde Van den Berg bevestigt dat er een aantal belemmeringen is in de uitvoering van het provinciaal beleid. Zo is terecht door de PVV gesteld dat gemeld moet worden, dat de subsidie op de zonnepanelen eindig is en is daarbij de vraag gesteld, waarop nog een antwoord zal worden gegeven, wat er dan gebeurt. Dat is een belemmering. Zo zijn er eveneens belemmeringen voor het Rijk waar de energie al dan niet mag worden ingezet. Ten aanzien van het opwekken van windenergie heeft de provincie zichzelf een beperking opgelegd, in de zin van draagvlak in de gemeenteraad. Terecht wordt daarbij door 50PLUS de vraag gesteld hoe wordt omgegaan met buurgemeenten, omdat bv. kwetsbare bedrijven en zendmasten veelal op de grens van de gemeente worden neergezet.

Spreker zegt toe de Staten te zullen informeren over de belemmeringen waarop de provincie lobbyt. De belemmeringen zitten met name op Rijksregelgeving.

De heer Hoefnagels geeft aan dat D66 met name doelt op belemmeringen die initiatiefnemers ondervinden als gevolg van provinciale regelgeving.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat een van de belemmeringen bv. is dat er initiatieven zijn voor windenergie die niet mogen op de betreffende locatie.

Spreker verwacht dat over waar al dan geen zonnevelden worden toegestaan zeker nog een

discussie zal worden gevoerd, gelet op het feit dat de provincie, zoals gezegd, al behoorlijk is gezoneerd.

Wat spreker betreft is het niet eerst de daken, maar en – en – en. Op alle vlakken lopen ontwikkelingen die de provincie in de lucht wil houden.

De heer Travaille kan zich voorstellen dat er een voorkeursstrategie wordt afgesproken, in de zin van eerst zoveel mogelijk zonnepanelen in bebouwd gebied en dan in andere gebieden.

Gedeputeerde Van den Berg geeft aan daar geen voorstander van te zijn en te willen vasthouden aan en – en – en.

Op vele fronten wordt nagedacht over opslag. Aan de hand van voorbeelden licht spreker de initiatieven op dit gebied toe.

In het Energiefonds kunnen kleine bedrijven of initiatieven zeker een aanvraag indienen.

Het is spreker bekend dat Utrecht het MKB controleert. Het is een wettelijke verplichting en een van de punten die de provincie zelf met de ODRU en de RUD gaat opnemen.

Spreker onderschrijft dat het kennisniveau moet worden gedeeld met diegenen die informatiebehoefte hebben en nog niet geheel zijn geïnvolveerd in het duurzaamheids- en energietransitievraagstuk. Het is duidelijk dat dit een punt van aandacht moet zijn.

Het is bekend dat de PVV op vele fronten tegen de manier is waarop de provincie de energietransitie wil inzetten. In dien zin is de opmerking van de PVV over de passage onder bestuurlijke dilemma's in het Statenvoorstel op zijn plaats.

Met betrekking tot de rol van de provincie ter zake van de windenergie, memoreert spreker dat de Staten GS opdracht hebben gegeven iets te doen met de evaluatie rondom Houten. Dat is uitgebreid naar de verdere vormgeving van windenergie waarmee de gemeente Amersfoort worstelt. Opgedragen is vooral te kijken naar de processen en het draagvlak. Daarnaast heeft de provincie een rol bij het beoordelen van vergunningsaanvragen die binnenkomen.

De heer Ubaghs memoreert dat de PVV in deze met name doelt op de twee windenergieprojecten die worden genoemd in de Energieagenda, waarbij wordt aangegeven dat de provincie een belanghebbende rol heeft. De PVV vraagt zich af waarom die twee projecten niet met naam en toenaam worden genoemd en wat de provincie gaat doen als er geen draagvlak is bij de desbetreffende gemeenteraden.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat de huidige rol van de provincie, op uitnodiging van de desbetreffende gemeente, is feitelijke informatie te verstrekken over de regelgeving, in de zin van waar het zou kunnen en hoe dat ruimtelijk zou kunnen worden vertaald om het draagvlak mogelijk te maken. Ten aanzien van het draagvlak heeft de provincie een duidelijke opvatting. Draagvlak zal georganiseerd moeten worden; de gemeenteraad van de desbetreffende gemeente zal er iets van moeten vinden.

Met betrekking tot de CO₂-prestatieladder gaat spreker er vanuit dat hetgeen in het voorliggende stuk staat zo is bij vele aanbestedingen die de provincie doet. Met name bij de aanbestedingen ter zake van de mobiliteit zitten aannemers met een CO₂-certificering aan tafel. Gelet op het feit dat de aannemers daar al rekening mee houden, ziet de provincie geen rendement in de aanbeveling van NMU om een compensatiefonds in te zetten.

De heer Ubaghs memoreert dat de vraag is of de CO₂-prestatieladder vanuit de provincie een bestekeis is, i.c. of de provincie initiatiefnemer is bij de bestekken om die ladder toe te gaan passen. Dat is feitelijk de enige rol die de opdrachtgever i.c. de provincie in dit geval zou kunnen vervullen.

Gedeputeerde Van den Berg meent dat dit het geval is, maar zegt toe dit te zullen nagaan.

De energiecorporaties zijn in allerlei vormen bij het tot stand komen van de Energieagenda betrokken.

Uitbesteding aan de EBU heeft niet tot gevolg dat de provincie de controle kwijtraakt. Voor alles dat de EBU doet heeft de provincie aan de voorkant toestemming verleend ten aanzien van de reikwijdte en de effecten die dat zou moeten opleveren. Daar zit een multiplier van

ongeveer 3 op; het leiden naar grotere markten en het maatschappelijk rendement van de investeringen is een factor drie ten opzichte van als de provincie rechtstreeks zou investeren. Spreker hecht eraan op te merken dat het rechtstreeks meer geld investeren door de provincie niet per definitie leidt tot een hoger rendement.

De sturingsfilosofie die er in eerste instantie (anders dan subsidies) achter zit is leningen, garanties, revolverend fonds, andere partijen erbij betrekken, een kleine investering dat moet leiden richting grotere geldbedragen.

De opmerking in de reactie van PCL over de uitstoot in de veenweidegebieden wil spreker laten lopen via andere trajecten waarin wordt nagedacht over het probleem van bodemdaling. In het Coalitieakkoord is een bedrag van € 8 mln afgesproken, waarvan € 4 mln te financieren uit EFRO-gelden. Het is nog niet duidelijk of dit laatste lukt. Indien dat niet het geval is, zal het College nadrukkelijk op zoek gaan naar andere mogelijkheden om te komen tot de € 8 mln.

Overdracht naar andere provincies is niet afgesproken in het kader van het Energieakkoord. Spreker is voorstander van vitale landbouwbedrijven, maar niet van vergroting van het bouwvlak om de mogelijkheid te bieden om schuren te bouwen waarop zonnepanelen kunnen worden gelegd. Eerst zal moeten worden geprobeerd om te stimuleren de bestaande schuren van zonnepanelen te voorzien.

Het signaal over een scherpere handhaving is duidelijk.

De heer Travaille informeert of dit een toezegging betreft.

Gedeputeerde Van den Berg zal met de verantwoordelijk portefeuillehouder overleggen over de rol van de ODRU/RUD ter zake van de bedrijven waarvoor de provincie verantwoordelijk is.

Wie (provincie, OMU, ODRU, RUD) wat doet zeker als het gaat om het regionale Energiefonds zal worden verduidelijkt.

Spreker vraagt zich, gelet op de akkoorden die er al zijn in de vorm van o.a. green deals, convenanten en tafels, af met wie de provincie een Provinciaal Energieakkoord zou moeten sluiten.

De heer Van Essen licht toe dat het de discussie over loketten raakt. Er wordt stevig ingezet op energiebesparing, m.n. in de bouwde omgeving. Terecht wordt aangegeven dat er al veel is en dat een Provinciaal Energiefonds daarbij zou moeten aansluiten. Als wat kleinere gemeenten stappen willen maken, is de vraag wat zij aan extra steun van de provincie krijgen dan er nu al is.

De heer Travaille kan zich voorstellen dat een inventarisatie wordt gemaakt van de energiebesparings- en energieopwekkingsdoelstellingen per gemeente, waarbij wordt aangegeven wat zij nodig hebben van de provincie. De provincie kan ervoor zorgen dat gemeenten hun rol oppakken en daadwerkelijk een invulling geven aan die doelstellingen. Gedeputeerde Van den Berg geeft aan dat een onderhandelingstraject om tot een dergelijk akkoord met gemeenten te komen minstens een jaar kost.

De heer Travaille merkt op dat de PvdD dit niet voorstaat en daarom van mening is dat een Provinciaal Energieakkoord te ver gaat. Een inventarisatie van de door de gemeenten zelf geformuleerde energieopgaven lijkt de PvdD echter een eenvoudige te maken slag. Daar kan de provincie die gemeenten vervolgens op aanspreken.

Gedeputeerde Van den Berg zegt toe zich nader te zullen buigen over de vraag of en hoe hieraan eventueel vorm zou moeten/kunnen worden gegeven.

Aan de sector Verkeer wordt al door de verantwoordelijk portefeuillehouder gewerkt. Hetzelfde geldt voor de bouwscan van het provinciekantoor. Een afzonderlijk traject laat spreker graag over aan de verantwoordelijk portefeuillehouders.

Onderschreven wordt dat het accent ook op isolatie van woningen moet liggen. Spreker heeft m.n. over de NOM met vele woningcorporaties het gesprek gevoerd. Zichtbaar is dat

woningcorporaties in toenemende mate hun maatschappelijke verantwoordelijkheid pakken als het gaat om energietransitie.

Op voorhand is niet te zeggen hoeveel geld van het Energiefonds naar grote bedrijven en woningcorporaties gaat. Dat is o.a. afhankelijk van de aanvragen die worden ingediend.

Over de suggestie van een loket met tips zal spreker zich nader buigen. Dit zou o.a. op de provinciale website aandacht kunnen krijgen.

Spreker is van mening dat buurgemeenten met elkaar het gesprek moeten voeren indien een gemeente op de grens iets plaatst dat tot overlast in de buurgemeente kan leiden. In het kader van het draagvlak en het in verbinding zijn met... zal de provincie hierop zeker letten.

Mevrouw Hoek pleit voor richtlijnen dat voor het plaatsen van windmolens sprake moet zijn van een bepaalde afstand in relatie tot de rode contour.

Gedeputeerde Van den Berg zegt geen voorstander te zijn van dergelijke specifieke regelgeving. In eerste instantie wil hij uitgaan van gezond verstand en goed overleg.

In het Coalitieakkoord is afgesproken dat vanaf 2017 nadrukkelijk zal worden bekeken of de ambitie naar verwachting wordt gehaald. Dat is het moment dat de provincie gaat intensiveren en aangegeven wordt op welke manier. Er is een voorkeur uitgesproken voor clusters, maar solitaire windmolens zou in dat kader een bespreekpunt kunnen zijn.

Mevrouw Hoek geeft aan dat 50PLUS nog een aantal punten zou willen inbrengen. Die hebben echter eveneens een raakvlak met de Structuurvisie. 50PLUS kondigt aan hierop derhalve nader terug te komen bij de behandeling van de Structuurvisie.

De heer Van Essen memoreert dat heden een aantal suggesties is gedaan waarop instemmend door de gedeputeerde is gereageerd. Geïnformeerd wordt of de Energieagenda daarop nog voor de Statenvergadering wordt aangepast of dat dit via amendementen moet gebeuren.

De heer Bosman memoreert de vraag van de SP wat de provincie heeft gedaan/gaat doen om het draagvlak voor de windenergie te verhogen/verkrijgen.

De heer Travaille informeert wanneer een terugkoppeling over intensivering VTH kan worden verwacht.

Voorts merkt spreker op dat een aantal partijen twijfels heeft geuit over de haalbaarheid van de in de Energieagenda opgenomen doelstellingen, mede in relatie tot de beschikbare middelen. Op grond daarvan benadrukt de PvdD nogmaals de noodzaak van indicatoren, zodat PS feitelijk kunnen toetsen of de doelstellingen van deze grootste transitie in de provincie Utrecht al dan niet worden gehaald. Geïnformeerd op welk moment dit jaarlijks kan worden geëvalueerd.

De PvdD heeft geschetst dat in de Energieagenda twee doelstellingen staan voor het realiseren van duurzame energie. Enerzijds 10% in 2020 (blz. 16) en anderzijds 5% (Statenvoorstel en indicatorenlijst). De PvdD wijst erop dat in de motie van GroenLinks in 2015 10% winning van duurzame energie is afgesproken.

Gedeputeerde Van den Berg merkt op dat de Energieagenda nog zal worden aangepast/verduidelijkt op basis van hetgeen thans naar voren is gebracht, w.o. op het punt van de indicatoren en de 5/10% te realiseren doelstelling duurzame energie. Daarnaast kunnen de Staten desgewenst altijd amendementen indienen.

In het kader van de windenergie is het College bij motie opgedragen te kijken naar het evaluatierapport van de universiteit. Dat doet de provincie samen met Houten en Amersfoort. Daarbij wordt m.n. bekeken hoe het draagvlak zou kunnen worden verbeterd en waarvan zou kunnen worden geleerd. De provincie is eveneens in gesprek met Eneco, die hiermee worstelt

als het gaat om omgevingsmanagement. De provincie hoopt te komen tot een hanteerbaar instrument voor initiatiefnemers.

De jaarlijkse evaluatie zal plaatsvinden bij de behandeling van de Begroting.

Wanneer een start zal worden gemaakt met de intensivering van de bedrijfsbezoeken, zal spreker overleggen met de verantwoordelijk portefeuillehouder. Hij verwacht dat dit vanaf 2017 in overleg met ODRU/RUD zal worden opgepakt. De afspraak die met de gemeenten zal worden gemaakt zal plaatsvinden op basis van de kennis en kunde van de ODRU/RUD. Het is een wettelijk verplichting en daarmee iets dat zo snel mogelijk moet worden opgepakt.

De voorzitter rondt de discussie af met de conclusie dat nader over de Energieagenda zal worden gesproken in de Statenvergadering op 19 september a.s.

2.2. Statenbrief Jaarverslag OMU

De voorzitter memoreert dat dit agendapunt is geagendeerd op verzoek van de PvdA.

De heer Wagenmans geeft aan, dat de OMU na een wat moeizame start goed van de grond lijkt te komen. De OMU is met interessante projecten bezig en boekt daadwerkelijk een aantal goede resultaten, hetgeen de PvdA verheugt. Voorts constateert de PvdA dat de taken van de OMU zijn verbreed met activiteiten op het gebied van de omzetting van kantoorlocaties. De PvdA juicht deze feitelijk strategische verlegging van het werkgebied van de OMU toe. Vanuit de OMU wordt echter ook het signaal afgegeven dat het streven naar volledige revolverendheid onder druk staat en eventueel moet worden bijgesteld. Geïnformeerd wordt of de financiële situatie van de OMU zodanig is dat er ruimte is om de extra opgave adequaat te kunnen oppakken. Indien dat het geval is, vraagt de PvdA zich af of de OMU niet ook een rol zou kunnen spelen bij eventuele herstructureringen in de detailhandelsector.

Gedeputeerde Van den Berg merkt op dat het, door de wijze waarop het is geformuleerd in de aan de Staten verstrekte stukken, lijkt alsof er een verlies ontstaat bij de OMU. Feit is dat de Staten in 2010 hebben besloten € 15 mln beschikbaar te stellen en in tranches in aandelen te storten in de OMU; de provincie is 100% aandeelhouder. De € 15 mln zou revolverend zijn tot 2025 met een doelstelling van het omkatten van 50 ha bedrijventerrein.

De OMU heeft tussentijds zelf besloten de oorspronkelijke doelstelling aan te scherpen en gesteld dat het vermogen in 2020 nog in stand moet zijn. De OMU geeft thans een signaal af, dat die eigen doelstelling waarschijnlijk niet wordt gehaald. Dat laat onverlet dat de OMU de komende tijd nog steeds € 7,5 mln heeft om te besteden. Het betekent wel dat dit bedrag wordt verminderd met gemaakte kosten en het geleden verlies ad ca € 463.000.

In de aandeelhoudersvergadering is besloten dat de OMU, naast het omkatten van 50 ha bedrijventerrein, ook een rol gaat spelen bij de kantorentransformatie. Daartoe heeft wel een kleine personeelsuitbreiding plaatsgevonden. Op dit moment worden twee kantoren (ca 13000 m²) door de OMU gefinancierd.

De OMU In 2015 is 7 ha bedrijventerrein gerealiseerd en tot nu toe zullen in 2016 nog zeker 6 -7 ha worden gerealiseerd. Daar komt nog iets bij, maar of de doelstelling van 22 ha in de periode 2015 -2017 zal worden gehaald is de vraag.

Met betrekking tot de financieringsconstructie, licht spreker toe dat de OMU moet balanceren tussen staatssteun, hetgeen niet is toegestaan, en de markt; de OMU moet aantrekkelijker zijn dan de markt, maar mag niet subsidiëren. In de praktijk blijkt dat de door de OMU verstrekte leningen sneller dan verwacht worden afgelost. Doordat de verwachte rente en aflossing daardoor niet als inkomsten worden gegenereerd, verdient de OMU niet revolverend.

Hiervoor heeft de OMU thans een boeteclausule opgenomen; een lening wordt voor minimaal

1 jaar verstrekt; bij vervroegde aflossing moet een boete worden betaald. Of deze maatregel voldoende adequaat is om revolverend te blijven is nog de vraag.

Spreker acht het wat prematuur om de OMU te vragen een rol te spelen ter zake van de detailhandel, omdat de provincie nog geen beleid heeft vastgesteld op dat gebied. Spreker acht het te zijner tijd echter wel de moeite waard om die afweging te maken.

De heer Wagenmans licht toe dat de vraag van de PvdA voortkomt uit het feit dat de detailhandel niet alleen in winkelcentra zit, maar ook op bedrijventerreinen, m.n. de perifere detailhandel. In die zin ligt het feitelijk in het verlengde van de OMU-opgave. De PvdA kan zich derhalve voorstellen dat de OMU met name de detailhandel op de bedrijventerreinen oppakt. Een positief punt in deze acht de PvdA dat de OMU op basis van een andere titel met het bedrijfsleven kan praten dan overheden. Daardoor zouden ze een smeeroliefunctie kunnen vervullen die wenselijk kan zijn om bewegingen in gang brengen die maatschappelijk weer van belang kunnen zijn. Tegen die achtergrond opteert de PvdA voor een discussie of de strategische opgave van de OMU zou kunnen worden verbreed. De PvdA geeft aan het College de suggestie mee om dat in de aandeelhoudersvergadering voor te leggen, op een zodanig manier dat de OMU tijdig kan anticiperen op het moment dat de detailhandeldiscussie bij de provincie een verdere invulling krijgt.

Mevrouw Noordenbos merkt op dat de SP zich afvraagt hoe de € 15 miljoen, als dat revolverend is, op kan raken. Indien dat het geval is, lijkt het de SP toch staatssteun.

De heer Hoefnagels deelt, in reactie op de suggestie van de PvdA, mede dat D66 ervoor pleit de besluitvorming van de provincie over de winkelleegstand – net zoals dat is gebeurd in het kader van de kantoren - af te wachten en op basis daarvan de vraag te stellen aan de OMU. Tussen de regels door leest D66 in het voorliggende stuk dat de projectontwikkelaars gebruik, wellicht misbruik maken van de kennis en het werk dat de OMU verricht en vervolgens een project overnemen, waardoor zij de opstartkosten niet hebben. Geïnformeerd wordt of dit klopt.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat het laatste niet het geval is. Over het algemeen is het zo dat initiatiefnemers die plannen hebben met een pand ter zake van de financiering veelal nul op het request krijgen bij banken. Dat heeft veelal te maken met de toezichthouders (Nederlandse Bank en AFM).

Op het moment dat de OMU de lening verstrekt, ontstaat vaak de situatie dat de desbetreffende belegger het pand alsnog wil hebben en de lening overneemt van de OMU. Op dat moment is er sprake van een reguliere marktsituatie.

Met de Staten is afgesproken dat de € 15 mln op mag gaan, mits er 50 ha bedrijventerrein wordt getransformeerd. Als de OMU een lening verstrekt, hetgeen de revolverendheid is die erin zit, wil dat niet zeggen dat daarop winst wordt gemaakt. De revolverendheid is alleen gegarandeerd op het moment dat er zoveel wordt verkregen dat de investering kan worden terugverdiend.

Voor wat betreft de detailhandel, memoreert spreker dat er nog geen sprake is van provinciaal beleid, ook nog niet met betrekking tot zgn. weidewinkels. Op basis van de Statuten mag de OMU dit ook niet oppakken. In die zin sluit spreker zich aan bij het pleidooi van D66 ter zake.

De voorzitter sluit de discussie over dit onderwerp af en draagt het voorzitterschap over aan mevrouw Dorrestijn.

3. RECREATIE EN MILIEU

3.1 Statenvoorstel Jaarrekeningen en ontwerpbegrotingen Utrechtse recreatieschappen en recreatie Midden Nederland

Mevrouw Noordenbos merkt op dat de SP enigszins verbaasd is over het verschil tussen het hoofddoel van het Plassenschap Loosdrecht en het Recreatieschap Stichtse Groenlanden. In het programma van het Plassenschap Loosdrecht staat: het bevorderen van de belangen van de openlucht recreatie binnen het werkgebied door te zorgen voor de aanwezigheid van een breed scala van openbare recreatiemogelijkheden met lage toegangsdrempel, alsmede het zorgdragen voor de instandhouding van natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische elementen die de kwaliteit van het gebied voor de recreatie bepalen. De SP kan zich daarin goed vinden.

In het programma van het Recreatieschap Stichtse Groenlanden staat dat het DB de voorkeur heeft uitgesproken om bij de Begroting 2017 wederom uit te gaan van het niet indexeren van de deelnamebijdrage, omdat dit een logische lijn is in aansluiting op de financiële situatie van de gemeente en een bezuiniging betekent van € 25.000. Vervolgens gaat het bij dit recreatieschap vooral om het focussen op meer inkomsten uit de markt.

De SP informeert naar de oorzaak van het grote verschil in benadering. Daarnaast mist de SP de recreatie in rustige natuur.

Met betrekking tot het recreatieschap Utrechtse Heuvelrug wordt opgemerkt dat dit schap wordt opgeheven, waardoor een aantal gebieden een goed heenkomen moet zien te vinden. Daarbij wordt aangegeven dat de openbare toegankelijkheid belangrijk is. De SP mist de term betaalbaarheid, terwijl op de Termijnagenda nog een motie staat waarin is opgenomen dat de provincie dit zou inbrengen.

Het is spannend wat er met de gebieden gaat gebeuren. Bekend is dat de Gravenbol door de gemeente Wijk bij Duurstede wordt overgenomen; een stichting gaat zich daarmee bezighouden, zodat dit in de visie van de SP naar verwachting wel goed zal komen.

De vraag is wat er bv. met het Doornse Gat gaat gebeuren, nu de gemeente Utrechtse Heuvelrug al te kennen heeft gegeven daarvoor geen belangstelling te hebben.

De heer Ubaghs informeert of, evenals voor het Plassenschap Loosdrecht, de goedkeurende verklaringen voor de overige recreatieschappen zijn ontvangen.

Gedeputeerde Pennarts zet uiteen dat de recreatieschappen samenwerkingsverbanden betreffen van een aantal gemeenten; qua formulering en focus zijn de verschillen die per regio spelen zichtbaar. In een gebied als Loosdrecht klinken de natuurwaarden en plassen die moeten worden beschermd door in de doelstellingen en missie. In een gebied als Stichtse Groenlanden, feitelijk de ring rondom de gemeente Utrecht, is veel recreatie waar wat meer uit de markt kan worden gehaald, waardoor doorklinkt dat het uit oogpunt van exploitatie interessant is.

In alle schappen is aan de orde dat het gezamenlijk streven is voorzieningen (natuurwaarden, recreatie), die individuele gemeenten bijna niet kunnen organiseren, op peil te houden. Dat is de kracht van een recreatieschap en de reden waarom de provincie daarin een flink aandeel neemt (€ 1,9 mln per jaar en 30% in de Stichtse Groenlanden).

Uit onderzoek onder inwoners en bezoekers aan de regio is gebleken dat echter ook behoefte bestaat aan gebieden waar wat meer te beleven is. Een voorbeeld is Down Under in Nieuwegein waar de exploitant huur betaalt aan het schap; er zijn echter ook rustigere gebieden zoals de Salmsteke in Lopik. Het is derhalve een samengaan van allerlei soorten gebieden.

In het gebied van de Stichtse Groenlanden is een goede exploitatie mogelijk. Zoals uit de stukken blijkt, is de Stichtse Groenlanden in dat opzicht ook het meest succesvolle recreatieschap; er is sprake van een goede omzet en ook deze keer is weer geld overgehouden. Bij het Plassenschap Loosdrecht gaat het eveneens goed, maar daar ligt de nadruk wat meer op de natuurwaarden. Er wordt nagedacht over de mogelijkheden om de voorzieningen ook op de langere termijn bereikbaar en betaalbaar te houden. Daarvoor is een bepaalde vorm van ondernemerschap nodig, dat over het algemeen het best door marktpartijen kan worden gedaan, maar dan wel op basis van goed met elkaar gemaakte afspraken.

Bij het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijn ligt het anders; dat schap is in opheffing. Als een gebied terugvalt van het schap naar een particuliere beheerder, kunnen andere factoren een rol gaan spelen. Openbare toegankelijkheid of laagdrempeligheid blijft altijd een uitgangspunt, maar de mogelijkheid bestaat dat een tarief wordt gevraagd. Dat hebben gemeenten meegenomen in hun afweging om het schap te liquideren.

Aandachtspunt blijft om bovenlokale gebieden ook bovenlokaal toegankelijk te houden.

Er worden verschillende scenario's aangegeven. De Gravenbol valt terug aan de gemeente Wijk bij Duurstede. De gemeente heeft aangegeven daar niet teveel recreatiedruk te willen en daartoe een ander gebied te willen ontwikkelen.

Een aantal gebieden is nog niet ondergebracht, w.o. het Doornse Gat. Spreekster bevestigt dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug daarvoor momenteel niet zoveel belangstelling heeft, hetgeen de provincie betreurt; het standpunt van de gemeente verandert wellicht nog.

Er zijn echter andere organisaties, w.o. Natuurmonumenten, die wel belangstelling hebben voor de gebieden die nog niet zijn ondergebracht. Het speelt een rol in de ontmanteling van het schap.

Mevrouw Noordenbos merkt op dat laagdrempeligheid iets anders is dan toegankelijkheid; laagdrempeligheid suggereert ook iets over de betaalbaarheid. Geïnformeerd wordt waarom deze term niet in de voorwaarden ter zake van de opheffing van het schap wordt opgenomen.

Gedeputeerde Pennarts veronderstelt dat die twee begrippen wat door elkaar heen zijn gebruikt. De provincie onderschrijft het belang dat dit soort gebieden voor het brede publiek toegankelijk blijven. Doordat gebieden terugvallen aan particulieren beheerders of organisaties, die een iets anders kostenplaatje moeten invullen, kan echter niet worden uitgesloten dat er bv. parkeergeld of een laag entree wordt gevraagd.

Voor de overige drie recreatieschappen zijn inmiddels ook goedkeurende verklaringen ontvangen.

De voorzitter rond de bespreking over dit onderwerp af, met de conclusie dat het voorliggende stuk als sterstuk naar de Staten kan.

3.2 Reactie GS gedeputeerde Pennarts en VRU betreffende vervoer gevaarlijke stoffen per spoor

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van D66 en de PvdA.

De heer Wagenmans memoreert dat de PvdA in juni schriftelijke vragen heeft gesteld, naar aanleiding van publicaties, over het feit dat het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor grote risico's met zich meebrengt en enorme overschrijdingen kent ten opzichte van de toegestane normen. Die vragen zijn beantwoord.

De PvdA heeft begrepen dat het College naar aanleiding daarvan samen met de VRU een brief heeft gestuurd naar de Staatssecretaris. Daarnaast hebben diverse gemeenten een brief gestuurd; recent, deze week, heeft de gemeente Utrecht, nog een brandbrief gestuurd.

Brabant, waar een vergelijkbaar probleem speelt, heeft al verschillende keren overleg gevoerd met de Staatssecretaris over de situatie van het vervoer van gevaarlijke stoffen en m.n. over de overschrijdingen van de normen.

Geïnformeerd wordt naar de uitkomst van het overleg van de provincie Utrecht met de Staatssecretaris, wat de resultaten zijn van de aangekondigde onderzoeken en wat m.n. de maatregelen zijn die de verschillende instanties in Utrecht zelf ondernemen om de eventuele hiermee samenhangende risico's voor de burgers op te pakken.

Vergunningverlening en Handhaving vinden plaats vanuit de landelijke overheden, maar de provincie heeft de zorgplicht dat haar burgers niet aan risico's worden blootgesteld. De vraag is welke maatregelen daarvoor zijn getroffen.

De heer De Droog deelt mede dat D66 zich aansluit bij het betoog van de PvdA. Wel zij hierbij opgemerkt dat het D66 verheugt dat de brief aan de Staatssecretaris is verzonden. Uit de brief blijkt dat er vanuit de provincie in samenwerking een stuk urgentie is opgepakt op dit onderwerp.

Gedeputeerde Pennarts deelt mede dat de antwoorden op de gestelde vragen zijn te vinden in het memo dat op 28 augustus jl. aan de commissie is toegezonden. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De heer Wagenmans geeft aan nu pas te zien dat een memo is ontvangen en dit derhalve nog niet goed te hebben kunnen lezen.

Op sommige vervoerstrajecten zijn de overschrijdingen van de normen gigantisch. De PvdA begrijpt niet hoe het mogelijk is dat de lokale overheid en de provincie niet op de hoogte zijn van het feit dat in het kader van het vervoer van gevaarlijke stoffen door haar gebied sprake is van overschrijdingen van de normen. GS hebben immers verklaard dat een en ander goed verliep. De onwetendheid dat er nieuwe gegevens beschikbaar waren baart de PvdA zorgen. De PvdA kan de in het memo aangekondigde maatregelen op dit moment niet overzien. Spreker kan zich voorstellen dat de discussie eventueel wordt voortgezet op het moment dat een ieder wel kennis heeft genomen van de inhoud van het memo.

Zorgpunt van de PvdA is hoe, met betrekking tot het vervoer van gevaarlijke stoffen, de veiligheid van de burgers van de provincie Utrecht wordt geborgd op de trajecten die al enorm zijn belast.

Alle gemeenten maken zich zorgen. De PvdA vraagt zich in deze af waarom de gemeente Utrecht nu zelfstandig weer een brandbrief stuurt, terwijl GS en de VRU al gezamenlijk een brief hebben gestuurd. De PvdA maakt zich derhalve eveneens zorgen over het overleg tussen de verschillende overheden en de afstemming qua maatregelen. De PvdA pleit er in deze voor dat de nieuwe ontwikkelingen adequaat worden opgepakt.

De Staatssecretaris heeft aangekondigd niet onmiddellijk in staat te zijn om de overschrijdingen tegen te gaan. Daaraan mag niet zomaar voorbij worden gegaan; dat vraagt om actie. De PvdA merkt in Brabant iets meer politieke urgentie op dit punt. Brabant heeft al twee keer bij de Staatssecretaris aan de bel getrokken, omdat ze niet tevreden is over de afgekondigde maatregelen.

De heer Ubaghs vraagt, zonder de overschrijdingen te willen bagatelliseren, aandacht voor een groter probleem waaraan slechts summier aandacht wordt besteed, t.w. het feit dat de registratie van de stoffen die worden vervoerd ontoereikend is. Er kan pas worden beheerd op het moment dat duidelijk is wat moet worden beheerd. De PVV hecht aan duidelijkheid wat er per wagon wordt vervoerd.

Mevrouw Arissen deelt mede dat de PvdD zich aansluit bij het betoog van de PvdA. Ook wat betreft de bezorgdheid en de urgentie voor het nemen van maatregelen om de veiligheid zoveel mogelijk te waarborgen. De PvdD heeft de inhoud van het memo nog niet kunnen bestuderen, op grond waarvan wordt aangekondigd dat de PvdD daar wellicht nog nader op terugkomt.

De heer Van Essen deelt mede dat het GroenLinks verheugt dat met de brief een helder signaal is afgegeven naar aanleiding van de verschenen berichtgeving. De reactie van de Staatssecretaris neemt de zorg niet weg. Aangegeven wordt dat de overschrijdingen pas achteraf kunnen worden geconstateerd. De provincie is ook niet vooraf geïnformeerd door ProRail, terwijl het om geplande werkzaamheden op de Betuweroute gaat. Dat zijn wonderlijke zaken. Geïnformeerd wordt hoe het vervolgetraject richting het Ministerie eruit ziet. Wellicht staat dit in het memo, dat ook GroenLinks nog niet heeft gelezen.

De heer De Heer informeert of de Staten richting GS nog een rol kunnen vervullen om de politieke urgentie richting Den Haag te vergroten.

De heer De Droog deelt mede dat D66 zich aansluit bij het betoog van de PVV. Spreker verwijst in deze naar de schriftelijke vragen van D66 over de registratie van de stoffen die worden vervoerd en hoe het overleg met ProRail daarover plaatsvindt.

Gedeputeerde Pennarts zet uiteen dat de zorg van de Staten en de urgentie door GS worden gedeeld. Dat is ook de aanleiding geweest van de brief, die zowel door de CvdK als de burgemeester van Utrecht is ondertekend. Spreekster is niet op de hoogte van een tweede brandbrief van de gemeente. Zij sluit niet uit dat het om de gezamenlijke brief gaat, omdat het College van B&W haar raad iets eerder heeft geïnformeerd.

Zij constateert dat het door haar verstrekte memo nog niet door een ieder is gelezen. Zij gaat er vanuit dat eventuele vragen naar aanleiding daarvan haar zullen bereiken, zodat zij voor beantwoording kan zorgdragen.

Spreekster hecht eraan op te merken dat, evenals Brabant, ook de provincie Utrecht actief is. Op 28 september a.s. vindt een Stuurgroep Basisnet plaats, waarin Utrecht en Brabant zitting hebben als vertegenwoordigers van de provincies, om deze problematiek aan te kaarten. Spreekster bevestigt dat zij de Staten nog niet zo lang geleden vrij positief heeft geïnformeerd over het feit dat de provincie het vervoer van gevaarlijke stoffen aardig onder controle had, er sprake was van een enorme verbetering en met dit positieve nieuws zelfs de pers is benaderd. Het College was dan ook buitengewoon onaangenaam verrast over de nieuwe ontwikkelingen. In dat opzicht deelt het College de gevoelens van de Staten en zal ervoor worden gezorgd dat die worden overgebracht.

De heer Wagenmans memoreert dat het deels onder de competentie van het College valt en deels van de VRU. Maatregelen in de sfeer van de veiligheid raken de VRU primair. Bij calamiteiten moet er adequaat kunnen worden ingegrepen. Uit de brief van de VRU blijkt dat zij van mening is in dat geval niet in staat te zijn om adequaat preventieve maatregelen te treffen. Dat is zorgwekkend en ook hetgeen de PVV onderstreept met haar opmerking. Zolang er geen gegevens beschikbaar zijn voor decentrale regio's, over datgene dat over het spoor wordt vervoerd, kan er ook niet adequaat worden ingegrepen bij calamiteiten. Dat moet in de visie van de PvdA de hoogste prioriteit krijgen in het overleg.

De voorzitter resumeert dat de zorgpunten duidelijk naar voren zijn gebracht. Zij sluit de discussie af met de conclusie dat dit onderwerp naar verwachting nog een keer terug zal komen op de agenda.

3.3. Memo GS gedeputeerde Pennarts betreffende Verkeersbesluit snelheidsverhoging A2 avond en nacht

De voorzitter memoreert, dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van 50PLUS, GroenLinks en de PvdA.

Mevrouw Hoek leest namens 50PLUS de volgende bijdrage voor. “50PLUS zet nog even in chronologische volgorde de gang van zaken bij het genomen verkeersbesluit omtrent de snelheidsverhoging A2 in avond en nacht.

Op **2 november 2015** werd een motie ingediend door 50PLUS met mede ondertekenaars van SP, D66, PvdA en GroenLinks, kortom een breed gedragen motie over het belangrijke onderwerp van een snelheidsverhoging en daaraan gekoppelde gevolgen voor de bewoners in de omliggende gebieden rond de A2.

Vervolgens wordt op **21 maart 2016** tijdens een PS vragenuur door mevrouw d’Hondt (PvdA) – naar aanleiding van een aangenomen motie van mevrouw Van Veldhoven (D66) in de Tweede Kamer op 3 maart 2016 – gevraagd om een zienswijze in te dienen voor **31 maart 2016** in samenhang met de aangenomen motie van 50PLUS waarbij de nadruk ligt op de mogelijke overschrijding van de Europese lucht kwaliteitsnormen i.v.m. fijnstof.

De gedeputeerde zegt toe om de zienswijze gebaseerd op de motie aan te passen. Letterlijke woorden van de gedeputeerde: “*waarin iets meer wordt ingegaan op de kwaliteitsnormen*”.

Kortom, de snelheidsverhoging A2 behoorde ruim voldoende aandacht te krijgen van GS.

En dan gebeurt er vervolgens tot 18 juli 2016 helemaal niets!!

Nog midden in het zomerreces krijgen de Statenleden een summier mailtje met daarin enkel het memorandum gedateerd **15 juli 2016** van GS inhoudende dat de snelheidsverhoging op de A2 een feit is!

Naar aanleiding van de ingediende vragen van 50PLUS is de reconstructie van de gebeurtenissen als volgt.

Inderdaad blijkt op **31 maart 2016** door GS een zienswijze te zijn ingediend bij het Ministerie, waarin kort wordt verwezen naar de motie van 2 november. De Statenleden krijgen hier geen afschrift van.

Het Ministeriële vaststellingsbesluit tot verhoging van de maximumsnelheid is aan GS verzonden met als datum **1 juni 2016** en is volgens afstempeling ook ontvangen. In dit vaststellingsbesluit wordt nadrukkelijk melding gemaakt van het beroepstermijn **ingående 3 juni tot en met 14 juli 2016**.

Wat doen GS? Nog een maand voordat het formele zomerreces bij PS aanvangt is dit blijkbaar al bij deze gedeputeerde ingegaan, want ze doet helemaal niets! Ze gooit dit vaststellingsbesluit in de la en houdt haar mond.

Midden in het zomerreces komt dit besluit weer tevoorschijn – uiteraard na verstrijking van de beroepstermijn op **14 juli** – en vervolgens stuurt gedeputeerde vrolijk een memorandum gedateerd op **15 juli** rond in de hoop dat de leden wel genoeg zullen nemen met het feit, dat hen de kans ontnomen is om tegen dit vaststellingsbesluit in beroep te gaan.

Gedeputeerde merkt in al haar juridische wijsheid nog op dat er toch geen juridische argumenten waren om beroep in te stellen hetgeen onmiddellijk is weersproken door het gegeven dat maar liefst 2 gemeenten, te weten College van De Ronde Venen en College Stichtse Vecht, wel beroep hebben ingesteld en met een zeer goed juridisch doorwrocht beroepsschrift dat volgens bekwame juristen een goede kans maakt op een gegrond beroep.

50PLUS neemt hier geen genoegen mee, ook niet met het zinnetje dat GS tot haar spijt in gebreke zijn gebleven om ons te informeren vóórdat de beroepstermijn startte.

Vanaf 2 juni tot en met 15 juli Statenleden niet te voorzien van relevante informatie over een uitermate belangrijk onderwerp betekent voor iedere politieke partij, maar ook voor de burger, dat je niet over de juiste kwaliteiten beschikt om de functie van GS uit te oefenen, vooralsnog zal 50PLUS in het midden laten of dit “vergeten en laten verlopen van een beroepstermijn” (waar je als jurist onmiddellijk op staande voet voor wordt ontslagen) bewust of onbewust is geschied. In ieder geval is hierdoor PS het middel om in beroep te gaan ontnomen en dat is zeer kwalijk te noemen. In ieder geval is voor 50PLUS het vertrouwen in het functioneren van de gedeputeerde ernstig aangetast. 50PLUS zal er in de Statenvergadering van 19 september op terug komen.”

Op 24 april jl. hebben de Staten een memo van het College ontvangen inzake lobbyen luchtkwaliteit in Europa en het Nederlands voorzitterschap. Daarin staat dat de provincie actief heeft meegedacht en de regelgeving vroegtijdig heeft beïnvloed. Geïnformeerd wordt hoe regelgeving beïnvloeding valt te rijmen met het laten verstrijken van de beroepstermijn.

De heer Van Essen memoreert dat GroenLinks, zoals bekend, ongelukkig is met de snelheidsverhoging naar 130 km/u op rijkswegen. Daarom heeft GroenLinks destijds met andere partijen het initiatief genomen tot een zienswijze op die snelheidsverhoging op de A12, breed gesteund binnen de Staten, hetgeen GroenLinks verheugt; later ook de motie over de snelheidsverhoging op de A2. In de commissie zijn vervolgens ook nog toezeggingen gedaan over de andere snelheidsverhoging op de A2. De verschillende snelheidsverhogingen op de A2 (overdag en 's nachts) maken het erg verwarrend.

Gezien alle commotie in de media, informeert GroenLinks op welke verhoging de provincie nu een zienswijze heeft ingediend. GroenLinks heeft begrepen dat er ten aanzien van de verhoging op de A2 's nachts geen bezwaar is ingediend. Geïnformeerd wordt naar de afweging van het College ter zake.

Met betrekking tot de snelheidsverhogingen die er nog aan komen, pleit GroenLinks ervoor de commissie bij te praten over de voorziene uitvoering.

De heer Wagenmans deelt mede dat de PvdA zich aansluit bij het betoog van 50PLUS, ook qua gevoelens. Wat de PvdA blijft bezighouden is de vraag waarom GS, als zij van mening zijn dat er geen juridische argumenten zijn voor een beroep, niet met de betrokken gemeenten die wel een bewaarschrift hebben ingediend in overleg zijn getreden; wellicht dat GS de daarbij ingezette juridische expertise had kunnen benutten om te overwegen een eigen bezwaarschrift juridisch vorm en inhoud te geven. In beide omvangrijke bezwaarschriften staan in de visie van de PvdA overtuigende juridische argumenten, waarmee invulling had kunnen worden gegeven aan hetgeen eerder in de motie naar voren is gebracht en waarvan GS hebben toegezegd dat te zullen oppakken. Dat is niet gebeurd, hetgeen de PvdA niet van GS had verwacht. De PvdA had gehoopt en vertrouwd op adequate vervolgstappen in relatie tot deze maatregelen die nu voorliggen en die onderdeel zijn van meerdere maatregelen, zoals terecht door GroenLinks is aangestipt.

De heer Joustra memoreert, dat de VVD en de PvdA hebben afgesproken dat 130 km/u kan. Opvallend is dat de PvdA in deze nog wel eens varieert in haar standpunt.

In de visie van de VVD is een eenvoudige oplossing mogelijk. Het zou de partijen, die zoveel bezwaar hebben tegen de snelheid, sieren als zij richting hun kiezers communiceren dat zij geen 130 maar 120 km/u moeten rijden, in plaats van steeds anderen te dwingen tot een bepaald gedrag.

De heer Bosman deelt mede dat de SP zich aansluit bij het betoog van 50PLUS, de PvdA en GroenLinks. De SP memoreert dat in het verleden afspraken zijn gemaakt tussen de gemeente Maarssen en het Ministerie. Het getuigt in de visie van de SP van onbehoorlijk bestuur als niet aan de afspraken wordt gehouden.

Mevrouw Arissen deelt mede dat de PvdD zich aansluit bij het betoog van 50PLUS, GroenLinks en de PvdA.

Gedeputeerde Pennarts had gehoopt met haar memo wat van de onvrede weg te kunnen nemen. Gezien het betoog van 50PLUS, dat ook het gevoel van een aantal andere fractie blijkt te verwoorden, merkt zij dat zij daarin maar zeer beperkt is geslaagd. Spreekster betreurt dat ten eerste. In motie 87 d.d. 2 november 2015 dragen de Staten het College op om in actie te komen bij een snelheidsverhoging op de A2 naar 130 km/u overdag. Spreekster heeft de Staten in februari geïnformeerd dat die snelheidsverhoging overdag niet aan de orde was maar wel 's nachts. Naar aanleiding daarvan is in de Statenvergadering op 21 maart 2016 aan GS verzocht om in analogie van de motie van 2 november, actie te ondernemen voor de snelheidsverhoging 's nachts, hetgeen is toegezegd. De Staten hebben het College twee boodschappen meegegeven, t.w. om te verwijzen naar de motie van Van Veldhoven en naar de luchtkwaliteitsnormen naar aanleiding van het onderzoek van RIVM. Dat is gebeurd. Conform de stijl van dit College is een korte bondige zienswijze opgesteld. Dat heeft o.a. te maken met het feit dat de provincie meerdere belangen heeft te behartigen met het Ministerie. In het dictum van die motie is verzocht de Staten op de hoogte te stellen van de reactie van het Ministerie en de beroepstermijn. Op dat punt heeft spreekster verzuimd de Staten op tijd te informeren. Het feit dat zij de Staten daarover een dag na het verstrijken van de beroepstermijn een verontschuldigende memo heeft gestuurd, waarop door de start van het zomerreces pas veel later iets kan worden gezegd, betreurt spreekster oprecht.

In de brief van I&M wordt de zienswijze van de provincie op twee punten weerlegd. De snelheidsverhoging past in de visie van I&M binnen de vastgestelde normen. Het RIVM onderzoek is terzijde geschoven, omdat dit een algemeen onderzoek betreft en niet specifiek op dit traject. Uit juridische consultatie is gebleken dat, op grond van de reactie van I&M, voor de provincie de grond voor een beroep ontbreekt.

Spreekster hecht eraan te benadrukken dat zij heeft gefaald in de communicatie richting de Staten over de beroepstermijn. Wat het College betreft was echter tot dezelfde conclusie gekomen, nl. dat er geen verder beroepsmogelijkheid was, omdat de argumenten van de provincie in de zienswijze zijn weerlegd en alleen maar beroep worden ingesteld op al eerder ingebrachte argumenten.

Overigens zijn intern afspraken gemaakt om hetgeen is voorgevallen voortaan te voorkomen. Spreekster bevestigt dat de gemeenten Stichtse Vecht en de Ronde Venen wel een bezwaarschrift hebben ingediend. Die gemeenten hebben met het Ministerie echter een iets andere casus te bespreken; daar is de verbreding van de A2 gerelateerd aan snelheidsverhogingen aan de orde geweest, waaraan wordt gerefereerd. De gemeenten hebben voor een uitgebreidere brief gekozen; zij hadden ook een andere argumentatie en opbouw van het betoog richting het Ministerie. Er is overigens goed en intensief contact geweest tussen de provincie en de desbetreffende gemeenten.

In Brussel is gelobbyd over de luchtkwaliteitsnormen. Er heeft een gesprek plaatsgevonden met de DG Milieu over de beïnvloedingsmogelijkheden ten aanzien van die normering.

Spreekster zal de Staten daarover op een andere moment nader informeren.

Samenvattend betreurt spreekster het feit dat zij de Staten te laat heeft geïnformeerd en de beroepsperiode niet helder is gecommuniceerd, zodat het gesprek op het juiste moment had

kunnen worden gevoerd; wat het College betreft zou de uitkomst van het gesprek echter niet anders zijn geweest.

Mevrouw Hoek spreekt waardering uit voor de verontschuldigen die worden geuit. Dat laat echter onverlet dat het College de Staten de mogelijkheid heeft ontnomen van een beroep door niet adequaat te handelen. 50PLUS acht de conclusie dat de uitkomst dat er geen beroepsmogelijkheden zijn voor de provincie dezelfde zou zijn als het gesprek eerder was gevoerd, zeer kort door de bocht. 50PLUS is het daar absoluut niet mee eens en kondigt aan hierop nader terug te zullen komen in de Statenvergadering.

De heer Schaddelee is, ten aanzien van de beantwoording, van mening dat sprake is van een sluitend juridisch betoog, waarmee de discussie over dit onderwerp wat de ChristenUnie betreft kan worden afgesloten.

De heer Van Essen deelt mede dat de uitleg helder is. Terecht is aangegeven dat de wijze waarop de informatievoorziening over de beroepstermijn is verlopen, zeer ongelukkig is geweest. Voor GroenLinks is van belang dat met de zienswijze een helder signaal is/wordt afgegeven richting Ministerie dat de provincie zich zorgen maakt over de snelheidsverhogingen.

GroenLinks onderschrijft dat na een zienswijze alleen beroep moet worden ingesteld als de inschatting is dat dit kansrijk is.

Bij GroenLinks staat nog de vraag open over hoe het staat met de verhoging waar de motie feitelijk op doelde, nl. de snelheidsverhoging op de A2 naar 130 km/u overdag.

De heer Wagenmans merkt op dat het probleem feitelijk begint met de keuze voor een korte, bondige zienswijze. Die zienswijze bevat blijkbaar niet alle relevante argumenten om juridisch vervolgstappen te kunnen zetten. In het kader van de ontwikkeling en verbreding van de A2 is een aantal overwegingen en toezeggingen aan de orde geweest, die, vanwege het kort en bondig, blijkbaar niet in de zienswijze zijn meegenomen. Daar zit het pijnpunt van de PvdA. Spreker kondigt aan dat de PvdA hierop nader zal terugkomen in de Staten.

Gedeputeerde Pennarts deelt mede dat de provincie ter zake van de snelheidsverhoging A2 naar 130 km/u overdag nog geen ontwerp Verkeersbesluit heeft ontvangen. Zodra dat het geval is, zal spreekster de Staten daarover informeren, de tekst van de zienswijze opstellen en erop toezien dat het gesprek wordt gevoerd voordat de beroepstermijn is verstreken.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4. MOBILITEIT

4.1 Stand van zaken lopende projecten

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof deelt het volgende mede.

- *Wieksloterweg Soest*. De beschikking over de herinrichting van de Wieksloterweg is op 24 augustus jl. verzonden. De daarbij gemaakte afspraak is dat de Wieksloterweg wordt ingericht als een erftoegangsweg binnen de bebouwde kom (30 km/u). Overige specifieke maatregelen kunnen desgewenst schriftelijk bij het verslag worden aangegeven.
- Stationsgebied Driebergen-Zeist. Er liepen twee aanbestedingstrajecten; een voor de bouw van het nieuwe station zelf en de uitbreiding van de sporen; een voor de bouw van de P&R-garage. Op 15 augustus jl. heeft ProRail de opdracht voor de bouw van het nieuwe station en de uitbreiding van de sporen gegund aan BAM Infra. Op 16

augustus jl. is het contract getekend. Er wordt binnen het vooraf geraamde bedrag ad € 90 mln. gebleven. Het gaat om het nieuwe stationsgebouw in de aan te leggen verdiepte bak, de uitbreiding van de sporen (twee inhaalsporen plus een keervoorziening), het ongelijkvloers realiseren van een spoorwegovergang over de N225 (de spoorwegovergang bij de Odijkerweg wordt opgeheven), een nieuw busstation, een ondergrondse fietsenstalling en herinrichting van de Stationsomgeving. Op 16 september a.s. is het officiële startmoment van de bouw, niet alleen voor de pers maar ook voor de bewoners in de directe omgeving en alle andere betrokkenen. Het is niet zo dat er tot die tijd niets is gedaan. De voorbereiding voor de verlegging van de kabels en leidingen zijn al volop aan de gang en ook over de sloop van het gebouw hebben de Staten het een en ander kunnen zien. Begin 2017 zal BAM zichtbaar voor de omgeving van start gaan met de bouw en zal de provincie ook goed letten op het zoveel mogelijk beperken van verkeershinder voor de omgeving. Op 16 september a.s. zal eveneens bekend worden gemaakt hoe de P&R eruit zal komen te zien. Op 30 augustus zullen GS nog een besluit nemen over het, uiteraard binnen de vastgestelde Begroting, toekennen van een zgn. DAEB-subsidie voor de bouw van de P&R-garage in het plangebied.

Hiermee is een langdurig proces afgerond en kan eindelijk worden overgegaan op de start van de bouw, hetgeen op 16 september a.s. met elkaar kan worden gevierd.

- *Poort van Baarn – Wakkerendijk en de verkenning naar de langere termijn maatregelen voor de N221 (Esso rotonde en de aansluiting op de A1).* In de afgelopen maanden is een aantal zaken in gang gezet. Er is een technische werkgroep gevormd met vertegenwoordigers vanuit de provincie, RWS, de gemeenten Baarn en Eemnes. Tevens is een klankbordgroep gevormd met vertegenwoordigers vanuit omwonenden, Fietzersbond, Veilig Verkeer Nederland, Kasteel Groeneveld, de bedrijven op bedrijventerreinen Noordschil en de politie. Er is een kentekenonderzoek uitgevoerd om de huidige verkeersstromen in het gebied goed in kaart te brengen en de aanbesteding heeft plaatsgevonden. Adviesbureau Sweco (voormalige Grontmij) is geselecteerd om het project inhoudelijk te begeleiden voor wat betreft het verkeersonderzoek. In oktober/november worden twee ontwerpavonden gehouden. Hier brengen de leden van de technische werkgroep en de klankbordgroep gezamenlijk, onder begeleiding van Sweco, mogelijke oplossingsrichtingen in kaart; deze zullen vervolgens worden getrechterd naar een definitieve oplossing.

Desgevraagd door de heer Hoefnagels, bevestigt spreekster dat de tellingen hebben plaatsgevonden op de parallelweg, in het kader van het conflict tussen sluipverkeer, zwaar verkeer en langzaam verkeer. Voorts is afgesproken dat zal worden gekeken naar de langere termijn maatregelen voor de N221 bij de Esso-rotonde naar de A1.

- *Rondweg Veenendaal.* Op 29 juni jl. heeft er een informatieavond plaatsgevonden, waarbij enkele Statenleden aanwezig waren. Daar is aangegeven dat de verkenning heeft opgeleverd dat alleen een aanpassing aan de drie kruispunten op de Rondweg Oost de doorstromingsproblematiek niet gaat oplossen; voor een robuuste oplossing is een verbreding naar twee keer twee nodig tussen de Wageningse laan en de A12. Daarna hebben PS ervoor gepleit eventuele alternatieven, bv. het doortrekken van de A30, ook bij de besluitvorming te betrekken en verzocht om een nadere analyse van de omgevingseffecten. Er is nog een aantal stappen te zetten; daaraan wordt gewerkt. Hierover kan naar verwachting begin 2017 het gesprek met de Staten worden gevoerd. De heer Hoefnagels deelt mede dat de mededeling met betrekking tot de A30 hem is ontgaan.

De heer Van Essen deelt mede dat het GroenLinks verheugt dat er voldoende tijd wordt genomen om goed te kijken naar de verschillende effecten. Spreker memoreert

dat er tellingen hebben plaatsgevonden in het kader van de verkeersvolumes op dit moment. GroenLinks hecht eraan dat voor het doorrekenen van de verschillende effecten eveneens wordt gekeken naar de juiste groeiscenario's vanaf de huidige situatie naar 2020 – 2025. Spreker memoreert dat GroenLinks eerder heeft aangegeven dat, waarmee toe nu toe is gerekend, niet in lijn is met de landelijke actuele groeiscenario's.

De heer Bosman informeert wat nu de nieuwe feiten zijn ten aanzien van de mededelingen rondom de Rondweg Veenendaal.

Gedeputeerde Verbeek- Nijhof licht toe dat de mededeling over het doortrekken van de A30 feitelijk een terugkoppeling betreft naar aanleiding van het besprokene in de laatste Statenvergadering. Daarin is de oproep gedaan om naast de omgevingsfactoren ook de oplossingsrichtingen, die al een keer de revue zijn gepasseerd, bij de besluitvorming te betrekken.

Spreekster veronderstelt dat de SP aanwezig is geweest bij de informatiebijeenkomst op 29 juni jl., op grond waarvan de informatie voor de SP niet nieuw is. Dit is de laatste stand van zaken.

De actuele groeiscenario's zullen worden meegenomen.

- *Liesbosch Nieuwegein*. Er is aandacht gevraagd voor een goede en veilige fietsverbinding tussen Houten – Nieuwegein – Utrecht. Spreekster memoreert de toezegging om de Staten een terugkoppeling te verstrekken over de grondpositie van de provincie in het gebied. De provincie heeft een grondpositie tussen de N408 en Biezenwade. Er liepen twee wensen over de bestemming van dat stuk grond. Enerzijds grond verkopen, met als doel om hierop de ontbrekende fietsschakel te realiseren; anderzijds de wens vanuit het bedrijventerrein om dit stuk grond te kunnen betrekken bij de activiteiten op het bedrijventerrein zelf. Bij de ontwikkelingen op het bedrijventerrein heeft de provincie altijd aangegeven dat het provinciaal verkeersnetwerk aangepast zou moeten worden aan de ontwikkelingen. Er is nu een aantal maatregelen concreet in beeld. Dat zijn de nieuwe toe- en uitgang op de N408 naar het zuidelijk deel van het bedrijventerrein, een extra toegang vanaf de N408 naar het noordelijk deel van het bedrijventerrein en een capaciteitsvergroting op de aansluiting Ravenswade met de N408. Door het opnemen van de nieuwe toe- en uitgang op de N408 naar het zuidelijke deel van het bedrijventerrein, heeft de provincie aangegeven dat het logisch is om de ontbrekende fietsschakel tussen de N408 en de Biezenwade op te nemen. De projectontwikkelaar heeft dat gehonoreerd. De reden om de grond te verkopen wil de provincie koppelen aan het realiseren van de ontbrekende fietsschakel. Als dit is gerealiseerd, ontstaat er op het bedrijventerrein een fietsennetwerk van vrij liggende fietspaden en een aanliggende fietsroute Houten – Nieuwegein – Utrecht.

De voorzitter rond de bespreking over dit agendapunt af.

4.2 Petitie Bewonerscomité Koningsweg N411 Veilig

De voorzitter deelt mede dat de petitie digitaal is aangeboden. Zij stelt het Bewonerscomité in de gelegenheid een korte mondelingen toelichting te verstrekken.

De inbreng van de heer Baarsma, Bewonerscomité Koningsweg is als bijlage bij het verslag gevoegd. Kortheidshalve zij verwezen naar de inhoud.

De heer Wagenmans merkt op dat de PvdA de in de petitie beargumenteerde voorstellen goed begrijpt. De PvdA kan zich voorstellen dat het versmallen van de ventweg en daarvan een 30

km/u weg maken onderdeel is van de stap die zou moeten worden gezet om het landbouwverkeer door te geleiden naar de hoofdrijbaan, waarvan dan een 60 km/u weg zou moeten worden gemaakt; de ventweg zou daarmee daadwerkelijk meer geschikt worden gemaakt voor fiets- en onderliggend verkeer.

De heer Baarsma geeft aan dat het Bewonerscomité zou toejuichen als de Koningsweg wordt versmald, een 30 km/u weg wordt, en het landbouwverkeer op de hoofdrijbaan gaat rijden.

Mevrouw Hoek informeert of de Koningsweg een doorgaande weg betreft

De heer Baarsma antwoordt dat de Koningsweg voor het landbouwverkeer uitsluitend een doorgangsweg betreft.

De heer Van Essen informeert op welk tijdstip van de dag het landbouwverkeer met name op de Koningsweg rijdt.

De heer Baarsma antwoordt dat het landbouwverkeer er de hele dag rijdt, maar vooral 's morgens en aan het eind van de middag in de spits.

Gedeputeerde Verbeek Nijhof zet uiteen dat de provincie het probleem van het landbouwverkeer op de parallelweg erkent. Zij spreekt haar waardering uit voor het feit dat het Bewonerscomité thans inspreekt om het probleem nogmaals onder de aandacht te brengen. In algemene zin staat de provincie voor om het landbouwverkeer bij de bron te aanpakken. Er zijn meerdere plekken in de provincie Utrecht waar dit speelt.

Het beleid van de provincie is dat geen landbouwverkeer op de provinciale weg wordt toegestaan omdat dit weer andere onveilige situaties met zich meebrengt vanwege de andere snelheid van landbouwverkeer. Indien de provincie hier landbouwverkeer op de provinciale weg zou willen toestaan, moet de snelheid worden verlaagd, i.c. de weg moeten worden afgewaardeerd. Met een afwaardering naar 60 km/u wordt het een erftoegangsweg (bestemmingsverkeer/laag frequent verkeer, 6000 voertuigen per etmaal). Op deze gebiedsontsluitende weg bedraagt het aantal voertuigen 10.000 – 12.000 per etmaal, waarmee deze zich derhalve niet leent voor een afwaardering.

Spreekster memoreert dat de snelheidsverlaging onderwerp van gesprek is geweest bij de besluitvorming in de Staten over de maatregelen op de N411. Besloten is alleen de snelheid tussen het gedeelte van de bebouwde kom Bunnik en de kruising met Fort Vechten te verlagen van 80 naar 60 km/u.

Het vorenstaande laat onverlet dat de provincie het door het Bewonerscomité gesignaleerde probleem erkent. Besloten is de parallelweg af te waarderen van 60 km/u naar 30 km/u en in te richten als fietsstraat, waarmee de auto en het andere verkeer te gast is.

Op grond van het streven van de provincie om het landbouwverkeer bij de bron aan te pakken, lopen er op dit moment twee pilots, t.w. in Wijk bij Duurstede en Woerden.

De heer IJssenagger informeert of de thans geschetste problematiek niet grotendeels zou zijn opgelost als het fietspad aan de noordzijde zou zijn gerealiseerd.

De heer Wagenmans benadrukt nogmaals dat de PvdA veel sympathie heeft voor het voorstel van het Bewonerscomité. Op de desbetreffende provinciale weg is nog maar op een gedeelte van 1,5 km sprake van een snelheid van 80 km/u. Daarbij is sprake van een geweldige mengeling van verkeersstromen; fietsers en snelverkeer kruisen elkaar op verschillende momenten. Daarvoor wordt nu een aantal oplossingsrichtingen ontwikkeld bij Restaurant Vroeg en Amelisweerd. In de visie van de PvdA is dit een uitgelezen kans om de 'juridische bril' af te zetten en te kijken naar de meest pragmatische en effectieve oplossing; deze bijzondere verkeerssituatie vraagt in de visie van de PvdA creativiteit en maatwerk.

Mevrouw Hoek deelt mede dat 50PLUS zich aansluit bij het betoog van de PvdA. Zij wijst op de mogelijkheid om, evenals dit in andere gemeenten het geval is, van dit specifieke gedeelte een kern te maken zodat een ander snelheidsregiem (30 km/u) van toepassing kan zijn. In de visie van 50PLUS moet veiligheid voorop staan.

De heer Hoefnagels deelt mede dat D66 met deze situatie worstelt. In het kader van de besluitvorming N411 hebben de Staten ten aanzien van dit gedeelte bewust gekozen voor 80 km/u. In de visie van D66 is dat ook niet het probleem, omdat er slechts één erfdoegang is aan dat stuk provinciale weg. Het probleem is het landbouwverkeer op de parallelweg waar op dit moment een snelheidsregiem van 60 km/u geldt. Het Bewonerscomité heeft uitgesproken er geen vertrouwen in te hebben dat het landbouwverkeer 30 km/u gaat rijden als de parallelweg wordt ingericht als fietsstraat. D66 is van mening dat dan daaraan dan iets moet worden gedaan. Een mogelijkheid is wellicht het landbouwverkeer, dat 60 km/u mag rijden, toe te staan op de 80 km/u provinciale weg; op dat stuk rijden ook auto's continu 60 km/u. D66 pleit ervoor het punt van het landbouwverkeer op te pakken zodra de uitkomst van de pilots bekend is en de parallelweg sowieso in te richten als fietsstraat.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof memoreert dat de brede oppak ook met de Staten is afgesproken. Op grond daarvan lopen de pilots. De doorlooptijd van de pilots is nodig om een getrouw beeld te verkrijgen. In haar visie is de uitkomst van de pilots (eind van het jaar) het goede moment om te bekijken hoe het probleem van het landbouwverkeer bij de bron kan worden aangepakt. Het is niet zo dat de provincie de situatie wil 'verjuridiceren'. Zij verwijst in deze ook naar het besluit van PS in 2015 om de snelheid op de N411 op het stuk tussen de bebouwde kom Bunnik en de kruising Fort Vechten te verlagen naar 60 km/u. Spreekster hecht eraan op te merken dat deze situatie anders is dan wellicht de situatie van een provinciale weg die door een kern van een gemeente loopt. In het geval van de N411 gaat het om 10.000 – 12.000 verkeersbewegingen per etmaal. Als de weg op het gehele tracé, conform het voorstel in de petitie, wordt afgewaardeerd naar 60 km/u ontstaan er andere verkeersveiligheidsperikelen.

Ook bij het College staat de veiligheid voorop. Het probleem wordt erkend en de beste oplossing wordt verwacht als het probleem bij de bron wordt aangepakt. Met een fietspad aan de noordkant zou wel sprake zijn geweest van minder fietsers; het probleem van het landbouwverkeer op de parallelweg wordt daarmee niet opgelost. Spreekster komt nader op dit onderwerp terug zodra de uitkomst van de genoemde pilots bekend zijn.

De voorzitter rondt de discussie over dit onderwerp af, met de conclusie dat een duidelijk toezegging is gedaan over het moment waarop nader op dit onderwerp zal worden teruggekomen.

Spreekster bedankt de heer Baarsma voor zijn komst en inbreng.

4.3 Reactie GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende brief afspraken realisatie impuls Nieuwegein – Gemeente Nieuwegein

Is vervallen (zie vaststelling agenda)

4.4. Statenbrief uitgangspunten U-OV Vervoersplan 2017

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van D66. Zij wijst erop dat hierover na afloop van deze vergadering een informatiebijeenkomst plaatsvindt, waarin eveneens vragen kunnen worden gesteld.

De heer Hoefnagels merkt op dat de vraag van D66 zich met name richt op de financiën. Voorts hecht D66 eraan waardering uit te spreken over de wijze waarop het communicatietraject is ingezet.

D66 informeert naar de status van de continu genoemde BRU-begroting. Uit het stuk van U-OV lijkt namelijk alsof er verregaande plannen volgen, terwijl die op grond van de Statenbrief juist op de helling lijken te staan.

De heer Joustra verzoekt om een overzicht van het aantal dienstregelingsuren sinds 2000 en tegen welk tarief die zijn geleverd.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof deelt mede dat het aantal dienstregelingsuren en de prijs daarvan bekend zijn; zij zegt derhalve een overzicht vanaf 2000 toe.

Terecht wordt een opmerking gemaakt over de financiën. Bij het Vervoersplan 2016 is daarbij eveneens stilgestaan. Het Vervoersplan 2017 ligt thans ter consultatie. De met deze concessie gepaard gaande kosten waren onderdeel van de BRU-Begroting. Conform afspraak, zouden deze kosten overgaan naar de provincie. In het geval van over- of onderschrijdingen zou de provincie in overleg treden met de gemeente.

Op basis van de actualisatie is zichtbaar geworden dat op sommige onderdelen meer kosten moeten worden geraamd dan aanvankelijk bij de BRU-Begroting zijn voorzien. Het gaat hierbij m.n. om de voorbereidingskosten voor het in gebruik nemen van de Uithoflijn, maar ook om niet voorziene hoge kosten van de exploitatie van het OV, bv. de hinder door de complexiteit van alle werkzaamheden in de stad Utrecht en een extra noodzakelijke uitbreiding van het voorzieningenniveau door een verhoging van de reizigersgroei.

Op dit moment is bekend dat de tekorten zich voornamelijk voordoen bij de begrotingsonderdelen van het Regionaal Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer. De provincie heeft de zomer benut om te kijken of daar versoberingsmaatregelen nodig zijn. Medio september wordt daarover een afrondend gesprek gevoerd met de gemeente.

De provincie verwacht dat de uitgangspunten, zoals deze in het Vervoersplan 2017 zijn aangegeven, financieel kunnen worden waargemaakt, maar op grond van het bovenstaande staan nog twee onderdelen van het Vervoersplan voorwaardelijk, w.o. de pilot. De provincie wil voor de zekerheid de uitkomst daarvan in september afwachten.

Ook bij het Vervoersplan 2016 hebben de Staten kunnen zien dat op het moment dat de uitkomsten bekend zijn met een efficiënte inzet van het materiaalgebruik nog veel winst kan worden bereikt. Dat zal uiteraard in het kader van het Vervoersplan 2017 ook weer worden toegepast.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.5 Statenbrief aanbestedingsprocedure Nieuwe Tram remise

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van D66.

De heer Hoefnagels stelt dat de aanbesteding is mislukt. Dit kan in de visie van D66 niet anders leiden dan tot projectvertraging. Geïnformeerd wordt welk deel van het werk wordt vertraagd. Vanuit aannemerskant is blijkaar aangegeven dat zij de complexiteit van de combinatie van drie werken niet aankan, op grond waarvan de provincie dat zelf zal moeten doen. Geïnformeerd wordt of de provinciale organisatie al is voorbereid op de benodigde integrale afstemming.

Met een dergelijke vertraging is meestal een kostenoverschrijding gemoeid. Geïnformeerd wordt naar dat risico.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof benadrukt dat de aanbesteding niet is mislukt. Er waren geen inschrijvende partijen; dat is een essentieel verschil. De bottleneck zat bij de kennis over de werkplaatssystemen. Die complexiteit is ondervangen door het werk op te splitsen. Zoals in de Statenbrief is aangegeven, is er geen sprake van een vertraging omdat beheersing van de risico's op een vertraging al onderdeel uitmaakte van de gekozen aanpak. Er zijn overbruggingsmaatregelen genomen met een tijdelijke verkeersleiding op de remise; die functioneert op dit moment al. Daarnaast komt er een tijdelijk werkspoor voor de ontvangst van de nieuwe trams voor de Uithoflijn; die voorbereidingen zijn eveneens al in gang gezet. Het werk voor het opstel terrein kan ook in de nieuwe opzet voor 1 juli 2017 worden afgerond. De provincie heeft er het volste vertrouwen in dat de risico's met deze doorstart goed zijn ondervangen.

De provinciale organisatie heeft zich voorbereid op de integrale afstemming. Het projectteam nieuwe tramremise is versterkt, voornamelijk op het gebied van kennis en capaciteit. Spreekster maakt van deze gelegenheid gebruik om de commissie te informeren over de laatste stand van zaken met betrekking tot de aanbesteding.

Op 22 juni jl. is de aanbesteding van het integrale contract gestaakt. Dezelfde dag is een nieuwe aanbesteding voor de railinfrastructuur en de terreininrichting gepubliceerd. Het tweede deel van het opgesplitste contract, de voorselectie voor de huisvesting en de werkplaats, is op 24 juni jl. gepubliceerd. De aanbesteding van de twee meest cruciale werkplaatssystemen zijn in juli 2016 gepubliceerd; de resterende systemen zijn inmiddels in de afrondende fase en worden allen begin september gepubliceerd. Eind 2016 zullen alle aanbestedingen van de nieuwe contractering voorlopig zijn gegund.

Naar aanleiding van een desbetreffende vraag van de heer Hoefnagels, bevestigt spreekster dat al voor 9 juni jl. duidelijk werd dat door geen enkele marktpartij zou worden ingeschreven.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.6 Petitie Werkgroep veilig oversteken reconstructie N204

De voorzitter biedt de Werkgroep veilig oversteken reconstructie N204 de gelegenheid de ingediende petitie mondeling toe te lichten.

De inbreng van de heer Huisman, Werkgroep veilig oversteken reconstructie N204, is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

Mevrouw Hoek informeert of de weg voldoet aan een 80 km/u regiem. Als daaraan nl. niet wordt voldaan zou de weg anders kunnen worden ingericht, bv. als 60 km/u.

De heer Huisman antwoordt dat de weg, voor zover hem bekend, altijd een 80 km/u weg is geweest. Op grond daarvan neemt hij aan dat de weg voldoet aan de eisen voor een 80 km/u weg. Spreker gaat er eveneens vanuit dat de weg, als die aan de 80 km/u eisen voldoet, zeker zal voldoen aan de eisen voor een 60 km/u weg. Gezien de vele erfaansluitingen lijkt het laatste de werkgroep veel logischer.

De voorzitter deelt mede dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van GroenLinks en de PvdD.

De heer Van Essen memoreert, mede namens de PvdD, de toezegging van het College dat de commissie de argumenten tegen een eventuele verlaging naar 60 km/u zou krijgen; deze zijn nog niet ontvangen. GroenLinks en de PvdD vinden de argumenten van sprekers en

gemeenten zeer overtuigend en zijn derhalve zeer benieuwd naar de eventuele tegenargumenten.

De heer Wagenmans merkt op dat ook de PvdA dit onderwerp had opgewaardeerd, maar al naar aanleiding van de vorige discussie over de rotonde. Het van het College ontvangen memo gaat alleen over de werkzaamheden rond de rotonde die worden opgepakt. Mede naar aanleiding van de insprekers, is tijdens de vorige discussie aan de orde geweest of de weg, in samenhang met de rotonde, een 60 km/u zou kunnen worden. Die samenhang is volgens de PvdA nu aan de orde, m.n. voor het deel rond Linschoten. Er wordt voor gepleit het hele stuk naar Montfoort terug te brengen naar 60 km/u. De PvdA staat sympathiek tegenover dat voorstel, maar wil dat afwegen tegen de toegezegde argumenten van het College.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof bevestigt dat bij de behandeling van de rotonde Linschoten ook is gesproken over de snelheidsverlaging van 80 naar 60 km/u. Het memo waaraan wordt gerefereerd is voor de volgende vergadering toegezegd, zodat dit op korte termijn tegemoet kan worden gezien.

De huidige weg is een gebiedsontsluitingsweg. Op het laatste stuk naar Woerden rijden bijna 20.000 voertuigen per dag, inclusief vrachtverkeer en OV. Deze hoeveelheid voertuigen is teveel voor een 60 km/u weg. Een 60 km/u weg moet dusdanig worden ingericht dat het ook handhaafbaar is. Dat kan middels plateaus/drempels, die mogelijk weer overlast veroorzaken door afremmend vrachtverkeer en OV.

Een belangrijk argument is echter dat bij een erftoegangsweg de grens wordt gelegd bij 6000 voertuigen per etmaal. Het streven van de provincie is een gebiedsontsluitingsweg zoveel mogelijk concurrerend te laten zijn ten opzichte van erftoegangswegen, om de voertuigen daar te hebben/houden waar ze horen. Als een gebiedsontsluitingsweg niet meer aantrekkelijk is, gaan voertuigen op zoek naar alternatieven en in Linschoten zijn weinig belemmeringen om een alternatieve route te kiezen. Voorgestaan wordt om dergelijke aantallen voertuigen niet door een wijk te laten rijden.

In het toegezegde memo wordt nader ingegaan op de technische kant van een 80 en 60 km/u weg.

De heer Schaddelee merkt op dat het verkeer op de N204 op weg is naar de A12 en daar slechts op een manier kan komen. Via de kern van Linschoten zou een enorme omweg moeten worden gemaakt.

Voorts vraagt de ChristenUnie zich af of, indien van Montfoort naar de A12 bij Woerden wordt gegaan, niet al sprake is van gedeelten waar een snelheid van 60 km/u geldt. Voor zover spreker bekend is bij Linschoten al sprake van een klein gedeelte 60 km/u. Het zou in de visie van de ChristenUnie derhalve niet onlogisch zou zijn om de snelheid, op het gedeelte waar sprake is van veel erfontsluitingen, eveneens naar 60 km/u te verlagen. De ChristenUnie pleit ervoor niet te rigide vast te houden aan het regiem dat op een gebiedsontsluitingsweg 80 km/u moet worden gereden. Volgens de ChristenUnie is het goed mogelijk om de snelheid op een gebiedsontsluitingsweg terug te brengen naar 60 km/u als de veiligheid daarmee is gediend.

De heer Wagenmans deelt mede dat de PvdA zich aansluit bij het betoog van de ChristenUnie. In aanvulling hierop, memoreert spreker dat bij de discussie over de rotonde ook de vraag van 60 km/u aan de orde is gesteld, vanwege het vervuilend element en de geluidsoverlast, m.n. als gevolg van afremmen. Een functie van de rotonde is om de snelheid eruit te halen om de veiligheid te vergroten. Dat zou een van de argumenten kunnen zijn om juist wel te pleiten voor 60 km/u. Verzocht wordt het veiligheids- en doorstromingsaspect integraal af te wegen en dit mee te nemen in het kader van het toegezegde memo.

De heer Van Essen deelt mede dat GroenLinks zich aansluit bij het betoog van de ChristenUnie. Wat betreft de verkeersvolumes zijn er verschillende opties. Een optie is het gedeelte tot het centrum van Woerden, maar een andere optie is het gehele stuk van Linschoten tot aan de A12 60 km/u te maken. Als de capaciteitsproblemen op dat andere stukje zitten, kan dat ook een optie zijn.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof geeft aan dat vanuit de ambtelijke organisatie wordt aangegeven dat er op dit moment op de N204 geen gedeelte is waar 60 km/u wordt gereden. Zij ziet echter dat dit door de inspreker wordt bestreden. Op grond hiervan zegt zij toe dit te zullen nagaan en hierop te zullen terugkomen bij het verslag. Op de vraag of in het toegezegde memo ook specifiek wordt stilgestaan bij de rotonde Linschoten, antwoordt spreekster dat afgesproken is dat in het memo meer in algemene zin zal worden aangegeven wat de afwegingen zijn voor een 60 km/u- dan wel een 80 km/u weg. Spreekster heeft er geen moeite mee thans af te spreken, dat het memo wordt geschreven op de specifieke situatie Linschoten.

De voorzitter constateert dat de commissie behoefte heeft aan een memo dat zich specifiek toespitst op de situatie van Linschoten. Conform toezegging, zal dit memo voor de volgende vergadering worden geagendeerd. Nadat zij de heer Huisman heeft bedankt voor zijn komt en inbreng, sluit zij de bespreking over dit onderwerp af.

4.7 Ingekomen brief 3 behorende bij de MME betreffende Cuneraweg N233 – verkeersproblematiek Achterberg

De voorzitter stelt de heer Van de Pol in de gelegenheid de brief kort toe te lichten.

De inbreng van de heer Van de Pol, namens de Ondernemersvereniging Achterberg, is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De heer Bosman heeft begrepen dat er feitelijk een nieuwe situatie is ontstaan. De SP zou derhalve eerst van het College willen vernemen wat de nieuwe situatie is en heeft op basis daarvan wellicht vragen.

De heer Schaddelee informeert of thans weer sprake is van wat meer vertrouwen in de provincie.

Er wordt sterk ingezet op gelijk- dan wel ongelijkvloers. Geïnformeerd wordt of gelijkvloers een oplossing zou kunnen zijn, waarin alle partijen zich zouden kunnen vinden.

De heer Van de Pol zet uiteen dat er veel op het spel staat rondom de kruising. Er zijn veel uiteenlopende belangen. Dat blijkt ook uit het feit, dat het verzoek is ingewilligd om elkaar serieus te nemen; partijen zijn al die tijd ook goed in gesprek. De belangen zijn echter tegenstrijdig. Het punt is dat er een besluit dreigde te worden genomen op basis van onvolledige stukken. Op grond van die constatering is de brief gestuurd. De Ondernemersvereniging zou achter het voorstel, zoals dat er voor gelijkvloers komt te liggen, inclusief de SWOV-aanbevelingen, kunnen staan. Punt is echter dat die ruimte niet aanwezig is. Daarvoor moeten bewoners worden uitgekocht en/of tuinen worden onteigend. De Ondernemersvereniging besteedt dat geld dan liever aan een oplossing die recht doet aan de doelstelling van de tidal-flow. In het ontwerp dat de Ondernemersvereniging thans heeft gemaakt komt dat allemaal tot zijn recht. Het wachten is thans op de tekening.

De voorzitter geeft conform het verzoek van de SP eerst het College het woord om de feitelijke situatie te schetsen.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof licht toe dat op 25 augustus jl. een gesprek heeft plaatsgevonden. De provincie heeft SWOV naar het kruispunt laten kijken, hetgeen heeft geleid tot een aantal aanbevelingen van SWOV. Bij de bespreking van de aanbevelingen, waarbij ook de wethouder van Rhenen aanwezig was, is door de Ondernemersvereniging aangegeven dat het niet alleen maar gaat om de wegen op het kruispunt zelf, maar ook om de wegen die naar het kruispunt toe leiden (Achterbergseweg). Daarnaast is verzocht te kijken naar het hele tracé op de N233, omdat er meer oversteken zijn die wellicht zouden kunnen worden verbeterd; daarbij zijn concrete voorbeelden genoemd.

Het gaat om de verkeersveiligheid en de belangen zijn gelijkloidend.

Afgesproken is dat de gemeente bekijkt wat nodig is om de gemeentelijke wegen veilig te maken.

De Ondernemersvereniging had signalen opgevangen dat voor de uitvoering van de maatregelen grond nodig zou zijn en dat het of lastig zou worden om die maatregelen uit te voeren, of dat het in ieder geval vertragend zou werken. Vandaar dat de Ondernemersvereniging met een alternatief is gekomen. Dat bevindt zich nog in een conceptfase, maar spreekster hecht eraan haar complimenten uit spreken over het werk dat in het kader van het alternatief is verzet. Het alternatief bevat positieve aspecten, maar in het kader van de doorstroming en de verkeersveiligheid zit er ook een aantal aandachtspunten in. Op verzoek van de Ondernemersvereniging is ook een aantal andere alternatieven voor ongelijkvloerse kruisingen doorgerekend en bekeken. In het gesprek op 25 augustus jl. is afgewogen of het vanuit Achterberg aangedragen alternatief zou worden doorgerekend. Afgesproken is vooralsnog het rapport van de gemeente af te wachten, dat volgende week tegemoet kan worden gezien. Op basis van alle beschikbare stukken zal vervolgens gezamenlijk worden beoordeeld of dit voldoende oplossing biedt voor het verkeersveiligheidsvraagstuk. Bij alle partijen staat voorop dat zo snel mogelijk maatregelen worden getroffen om een einde te maken aan de verkeersonveilige situatie.

De heer Jansen informeert of hetgeen thans door het College naar voren wordt gebracht door de belanghebbende partijen ook wordt gezien als een goede integrale aanpak.

De heer Van den Dikkenberg deelt mede dat de SGP eraan hecht waardering uit te spreken voor de door het College gekozen werkwijze.

De heer Schaddelee deelt mede dat de ChristenUnie zich aansluit bij het compliment van de SGP.

De ChristenUnie begrijpt dat de vanuit Achterberg aangedragen variant een plaats krijgt in het proces en als oplossingsrichting wordt beoordeeld.

De ChristenUnie heeft begrepen dat er discussie was over de cijfers van SWOV met betrekking tot het aantal fietsers dat gebruik maakt van de kruising. Er is een aantal fietsers dat thans gebruik maakt van het kruispunt, maar ook een aantal dat verondersteld wordt daarvan gebruik te gaan maken als de situatie veiliger wordt. Geïnformeerd wordt of ten aanzien van het laatste al ramingen worden meegenomen.

De heer Wagenmans sluit zich aan bij de waarderende woorden van de SGP. De PvdA heeft uit de ingekomen brief begrepen dat er al een onteigening heeft plaatsgevonden die feitelijk niet past bij de vanuit Achterberg aangedragen oplossingsrichting. Geïnformeerd wordt of dat een knelpunt is of dat het met het thans voorgestelde proces kan worden opgelost.

De heer Bosman deelt mede dat de SP zich aansluit bij de waarderende woorden van de SGP.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof memoreert dat het gezamenlijk belang een verkeersveilige oplossing is. Zoals gezegd, wordt vooralsnog het rapport van de gemeente afgewacht. Als dat voldoende vertrouwen biedt, dat ook de gemeentelijke wegen op korte termijn verkeersveilig kunnen worden, dan behoeft de vanuit Achterberg aangedragen variant niet te worden doorgerekend.

Mocht er toch sprake zijn van een knelpunt, dan zal in gezamenlijkheid worden bekeken wat het aangedragen alternatief behelst.

In het rapport zegt SWOV wat over het aantal fietsers. De verwachting is dat het huidige aantal fietsers in de toekomst niet dusdanig zal stijgen dat sprake zal zijn van een andere situatie. Duidelijk moge zijn dat de oplossing uiteraard wel toekomstbestendig dient zijn. De onteigening is de reden van het vanuit Achterberg aangedragen alternatief. Uit het rapport van de gemeente moet blijken wat nodig is voor een verkeersveilige oplossing. Dat zou kunnen betekenen dat er grond nodig is. Het is echter de vraag of dat door middel van onteigening moet worden verkregen, maar die kans is wel aanwezig; dat moet worden afgewacht.

Voor de aangedragen variant moet een rotonde op andere grond worden aangelegd. Als het alternatief wordt beoordeeld, moet worden bekeken hoe dat vorm gegeven gaat worden.

De heer Van de Pol zet uiteen dat in de gelijkvloerse oplossing vele argumenten niet zijn meegenomen. Met de geschetste oplossingsrichting wordt de situatie veilig, maar het kan veiliger. Voorts voldoet de oplossingsrichting wel regionaal maar niet lokaal aan hetgeen werd voorgestaan met het tidal-flow project. Achterberg blijft zitten met files, uitstoot, een slechte doorstroming en een onbereikbaar station via het fietspad. Dat wordt allemaal opgelost in het aangedragen alternatief.

De voorzitter rondt de discussie over dit onderwerp af. Zij bedankt de heer Van de Pol voor zijn komst en inbreng.

4.8 Statenbrief Voortgang Beter Benutten vervolg

Is vervallen (zie vaststelling agenda).

4.9 Memo GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende instemming Rijkswaterstaat realisatie toerit N4521 – A12

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van GroenLinks, D66, PvdA en het CDA.

De heer Van Essen memoreert dat GroenLinks hecht aan een integraal plan voor de verschillende uitdagingen in het buitengebied tussen Odijk, Bunnik en Houten, te weten verbetering van de Fietscorridor tussen Houten en het Utrecht Science Park, het autoluwe en recreatieve karakter van het buitengebied tussen Odijk, Bunnik en Houten, waaronder een autoluwe N410, Burgweg en Achterdijk, betere ontsluiting van Fort Vechten, verbetering van de verkeersveiligheid bij de aansluiting van de paralelweg op N229 bij De Raap en verbetering van de verkeersafwikkeling tussen Houten en A12 van/naar richting Arnhem. Op grond hiervan is GroenLinks blij met de toezegging ter zake van het College op 27 juni jl. GroenLinks is van mening dat een halve oostelijke aansluiting van de N421 op de A12 alleen aan de orde kan zijn als deze onderdeel is van een pakket dat een hele oplossing biedt voor al die verschillende ruimtelijke- en verkeerskundige problemen. GroenLinks wil geen halve oplossing voor slechts de helft van de problemen en pleit ervoor dat het geheel goed wordt

aangepakt. Alvorens zich uit te spreken over de halve oostelijke aansluiting, wordt geïnformeerd hoe het College dat complete pakket voor zich ziet. Voorts wil GroenLinks daarbij inzicht in de voor- en nadelen van het pakket, dat uitgaat van de nu voorziene aansluiting, ten opzichte van een maatregelenpakket dat eerder aan de orde is geweest, waarin de aantakking van N421 op de A12 geregeld zou worden via de parallelweg. Die is destijds afgefallen vanwege de kosten. Wellicht zijn er nog andere argumenten, maar het lijkt GroenLinks verstandig om dat in samenhang te bekijken. Samenvattend wil GroenLinks een afweging zien waarin in samenhang zowel de kosten als de mate waarin de zojuist geschetste problemen worden meegenomen.

De heer Hoefnagels deelt mede dat D66 zich aansluit bij het betoog van GroenLinks. D66 heeft in 2011 ingestemd met de westelijke aansluiting, op voorwaarde dat de oostelijke ontsluiting via de parallelweg zou lopen. Destijds was RWS tegen een volledige aansluiting. De extra aansluiting op de A12 was niet mogelijk. Dat lijkt nu wel mogelijk zijn, zij het deels. D66 is bereid daarover opnieuw te praten.

D66 is met GroenLinks van mening dat een oplossing moet worden gekozen voor het hele buitengebied. De vraag is hoe een aantal andere stromen gaat lopen en hoe er vervolgens voor wordt gezorgd dat de bestaande provinciale weg tussen Bunnik – Odijk – Houten daadwerkelijk minder zal worden gebruikt. Voor het terugkerend verkeer zal daarvan toch gebruik moeten worden gemaakt, omdat er slechts een driekwartaansluiting wordt voorzien. Voordat de Staten voor een dergelijke oplossing financiële middelen vastleggen, wil D66 het totale plaatje zien. D66 is er zeker voorstander van dat met alle betrokken partijen wordt doorgegaan met de verdere ontwikkeling. D66 gaat er wel vanuit dat in de Bestuursovereenkomst niet alleen de verkeerskundige- maar ook de ruimtelijke aspecten worden meegenomen; de ruimtelijke ontwikkeling daar moet goed zijn en dat heeft heel veel verkeerskundige aandachtspunten. Van belang is dat het nu allemaal tegelijk wordt opgepakt.

De heer Janssen deelt mede dat het CDA zich in grote lijnen aansluit bij het betoog van GroenLinks en D66. Spreker benadrukt dat het CDA hecht aan een integrale aanpak, maar wel in een goede volgorde qua doel en middel.

Het realiseren van een aantal uitdagingen op het terrein van mobiliteit in het buitengebied moet in samenhang gebeuren. In die zin wordt geïnformeerd hoe zich dat verhoudt tot de beoogde planning van het traject van het Bestuursakkoord. De vraag is of het maken van een goede integrale afweging haalbaar is.

De heer Wagenmans deelt mede dat de PvdA zich aansluit bij de opmerking over de integrale aanpak die nodig is voor de oplossing van deze aansluiting. Een probleem ten aanzien van het traject tot nu toe is dat steeds compromissen zijn gekozen die tot nieuwe opgaven leiden waarmee uiteindelijk toch geen volledig goede oplossing werd bereikt. Er is nu een kans om een gedegen stap te zetten, maar dan moet die wel goed afgewogen zijn. Op grond daarvan sluit de PvdA zich aan bij de gemaakte opmerkingen om de verschillende mogelijkheden integraal te bekijken; daarbij dient het huidige kostenplaatje te worden bekeken in relatie tot het eerdere kostenplaatje dat heeft geleid tot het, op grond van de financiën, afkeuren van de parallelwegoptie. Wellicht is het huidige kostenplaatje anders, waardoor een volledige aansluiting wel mogelijk is.

De optie van een fietstunnel is nooit eerder in beeld geweest. Wellicht is het een nieuwe kans om de fietstunnel te combineren met een een-baans ontsluitingsweg voor het snelverkeer. De aanleg van een tunnel onder de A12 is ingrijpend. De PvdA kan zich voorstellen dat RWS er voorstander van is dat een dergelijke ingreep maar een keer wordt gedaan, zodat zich over een aantal jaren niet de vraag voordoet hoe een volledige aansluiting moet worden opgelost. Die

hypotheek ligt feitelijk op dit dossier. RWS heeft aangegeven niet bereid te zijn dat te betalen. Die financiële hypotheek zal wel integraal moeten worden meegewogen als alle kosten in beeld worden gebracht.

Op de door de PvdA schriftelijk gestelde vraag of het technisch mogelijk is om de tunnel te laten aansluiten op de baan van Fectio is nog geen antwoord ontvangen. Daarmee zou zowel de oostelijke aansluiting richting Arnhem als het verkeer dat van Arnhem komt in een keer kunnen worden opgevangen.

De heer Bosman merkt op dat de SP zich afvraagt of de kosten wel tegen de baten opwegen. De N421 wordt niet heel veel gebruikt. Het is maar de vraag of een oostelijke aansluiting op de A12 hierin verandering kan brengen. Dat is echter een gepasseerd station.

Geïnformeerd wordt of de sociale veiligheid van de fietstunnel goed is ingebouwd in de geraamde € 5,5 mln.

De heer Schaddelee deelt mede dat de brief de ChristenUnie verheugt. In 2012 heeft de ChristenUnie tegen een halve aansluiting zonder integrale visie gestemd. Thans lijkt er erop dat er een volledige aansluiting kan komen en er komt een integrale visie op het gebied. De ChristenUnie denkt, dat de volledige aansluiting er juist voor gaat zorgen dat de N421 wel meer zal worden gebruikt.

De ChristenUnie complimenteert het College met het bereikte resultaat bij RWS. De vraag is of er zicht is dat RWS hieraan ook in financiële zin gaat bijdragen.

Aandacht wordt gevraagd voor de bewoners. Geïnformeerd wordt wat de provincie hen te bieden heeft en hoe wordt geborgd dat zij een goede rol krijgen in het vervolg van het proces.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zet uiteen dat het College het volledig met de Staten eens is dat een integrale aanpak van het gebied nodig is om alle onderdelen die belangrijk worden gevonden (de bereikbaarheid van Fort bij Vechten, een goede aansluiting van de parallelweg op de N229, de bereikbaarheid Houten – USP via een fietstunnel) te kunnen oplossen. Er zit ook nog een gelijkvloerse kruising die ProRail graag ongelijkvloers zou willen hebben; los van de andere onderdelen zal daarover het gesprek met ProRail worden aangegaan.

Een rechtstreekse aansluiting op de Baan van Fectio is nog niet onderzocht. Spreekster kan zich voostellen dat deze suggestie in het kader van de integrale visie wordt meegenomen.

Uiteraard is het zo dat bij de aanleg van een fietstunnel wordt voorgestaan dat deze ook sociaal veilig is.

De ondertekening van de Bestuursovereenkomst vindt naar verwachting eind september/begin oktober plaats. Spreekster zal ervoor zorgen dat de voorwaarde wordt opgenomen dat de oostelijke ontsluiting onderdeel is van een integraal plan.

Spreekster stelt voor om voor ondertekening (in september) de maatregelen van het integrale plan in een informatiebijeenkomst met de Staten te delen, zodat zij op de hoogte zijn onder welke voorwaarden GS een handtekening zetten.

GS komen sowieso bij de Staten terug, omdat zij het budgetrecht hebben. Het budget is € 11 mln. De driekwartaansluiting is thans geraamd op € 10 mln. en daarnaast is nog een aantal maatregelen nodig in het gebied zelf. In een eerder stadium zijn de oplossing via de parallelweg (€ 21 mln.) en de oplossing van een hele aansluiting (€ 30 mln.) al onderzocht. Daar komt bij dat een hele aansluiting technisch gecompliceerd is in te passen. RWS is zich daarvan ook bewust en volgens de provincie stelt RWS daarom ook geen eisen aan de verdere uitwerking van een volledige aansluiting. Het is wel zo dat de voorgenomen driekwartaansluiting zal gaan passen in een hele aansluiting, zodat er geen sprake is van een onomkeerbare situatie.

Op dit moment wordt verkend of de kosten van een verdubbeling van het weefvlak, dat nodig is voor de verkeersveiligheid, bij RWS kunnen worden neergelegd. Spreekster komt hierop derhalve nog nader terug.

De heer Hoefnagels pleit ervoor, naast de maatregelen van de provincie, ook de maatregelen van de gemeenten in de toegezegde informatiebijeenkomst te delen. Wellicht kunnen hiervoor ook de raden worden uitgenodigd.

De heer Van Essen mist in de opsomming van de uitdagingen het autoluwe karakter van het buitengebied.

GroenLinks is blij met de toezegging dat het College het totale pakket zal delen met de Staten en zal laten zien hoe de oostelijke aansluiting daarbinnen past. Wat GroenLinks betreft hoort daarbij ook het inzicht in de voor- en nadelen van het pakket dat uitgaat van de nu voorziene aansluiting ten opzichte van een maatregelenpakket dat eerder aan de orde is geweest, waarin de aantakking van N421 op de A12 geregeld zou worden via de parallelweg.

De heer Jansen informeert of de toezegging van het College terugkomt in PS of in MME.

De heer Bosman memoreert de opmerking van de SP over de sociale veiligheid in de fietstunnel.

De heer Wagenmans merkt op dat sociale veiligheid in de fietstunnel een van de redenen is om te pleiten voor een verbreding naar het snelverkeer; dat maakt de sociale veiligheid aanzienlijk groter.

De PvdA pleit er voorts voor bij de afwegingen het eventuele fietspad, dat moet worden aangelegd bij een driekwartaansluiting langs de N410, te betrekken. Dat is nog een van de opgaven die er ligt in relatie tot het autoluw maken.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof onderschrijft dat zij heeft nagelaten het autoluw maken van het buitengebied in haar opsomming te noemen.

Het is vanzelfsprekend dat een fietstunnel sociaal veilig moet zijn, maar spreekster zegt toe dat dit specifieke punt zal worden meegenomen in de uitwerking; daarbij zal eveneens de opmerking van de PvdA worden betrokken.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.10 Memo GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende uitspraken RvS omtrent bouwplannen Stationsgebied Utrecht CS

De voorzitter memoreert, dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de PvdA en de SP.

De heer Bosman merkt op dat er overleg heeft plaatsgevonden met de gemeente Utrecht naar aanleiding van vragen van de D66 en de VVD over de schorsing van de bestemmingsplannen van het Noord- en Zuidgebouw door de Raad van State, waardoor de bouw vertraging gaat oplopen. De SP veronderstelt dat de uitslag van dit overleg reden is om dit nader in de commissie te bespreken.

De heer Wagenmans memoreert dat tijdens het werkbezoek aan de route Uithoflijn herhaaldelijk is benadrukt dat de opening van de trambaan is voorzien in juli 2018. Door de uitspraak van de RvS is het risico aanwezig dat deze planning niet kan worden gehaald. De PvdA begrijpt dat nog niet alle gevolgen van de uitspraak volledig in beeld zijn, maar wil toch

graag bespreken wat de gevolgen zijn van een eventueel uitstel van de opening van de Uithoflijn in 2018. De PvdA heeft begrepen dat er vandaag vanuit de gemeente een brief is uitgegaan met het verzoek aan de RvS om een deel van die besluitvorming op te schorten, waardoor er mogelijk toch nog ruimte komt.

Mocht het besluit van de RvS onverhoopt leiden tot vertraging van de aanleg in het Stationsgebied, is de vraag of de Uithoflijn niet op de geplande datum alvast zou kunnen starten bij station Vaartsche Rijn.

De heer Joustra geeft aan dat de VVD van belang acht dat werkzaamheden die wel kunnen doorgaan worden uitgevoerd. Geïnformeerd wordt of het klopt dat de provinciale inbreng in het project niet kan worden losgetrokken. Voorts sluit de VVD zich aan bij de suggestie van de PvdA.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof memoreert dat de RvS heeft aangegeven dat het bestemmingsplan op dit moment nog niet kan worden vastgesteld. Dat heeft vooral te maken met de motivatie ter zake van het aantal parkeerplaatsen, de zichtlijnen en de hoogte. Aan het plafond van het Zuidgebouw moet de tramophanging plaatsvinden, zodat sprake is van een afhankelijkheid. De provincie meent dat de argumentatie om het bestemmingsplan nog niet onherroepelijk te kunnen vaststellen, geen reden is om de benodigde werkzaamheden voor de tram op te schorten. Op 8 augustus jl. is door de gemeente Utrecht bij de RvS een verzoek tot gedeeltelijke schorsing ingediend om die werkzaamheden doorgang te kunnen laten vinden, zodat op dat onderdeel geen vertraging wordt opgelopen. Dura Vermeer, een van de andere partijen, heeft bij schrijven van 26 augustus jl. te kennen gegeven hiervan geen voorstander te zijn. Het is derhalve afwachten wat de uitspraak van de RvS zal zijn. Indien de RvS niet akkoord gaat met het verzoek tot gedeeltelijke schorsing, kan er sprake zijn van vertraging. De provincie zal in dat geval de afweging maken welke beheersmaatregelen nodig zijn om de huidige planning zoveel mogelijk te halen en welke meerkosten daarmee zijn gemoeid. Daarover wordt op dit moment al volop nagedacht. Te starten bij station Vaartsche Rijn zou een mooie oplossing zijn, maar de tram kan daar niet keren.

Als er sprake is van tegenvallers in de planning, zal daarvoor met elkaar naar een oplossing moeten worden gezocht. Voor wat betreft het bestemmingsplan ligt dit echt bij de gemeente. De provincie zit wel samen met de gemeente in de projectorganisatie. Spreekster acht het prematuur om de discussie over de vraag wie waarvoor verantwoordelijk is nu te voeren. De beantwoording van de vragen vanuit de gemeenteraad van Utrecht zijn aangehouden, omdat er gesprekken tussen betrokken partijen lopen, w.o. met een van de ontwikkelaars. Als de beantwoording van de vragen beschikbaar wordt gesteld aan de provincie, zal dit ter informatie aan de Staten worden toegezonden. Spreekster zegt toe de Staten op de hoogte te zullen houden van de ontwikkelingen.

De voorzitter rondt de discussie, af met de conclusie dat dit onderwerp nog in breed verband zal worden vervolgd.

5. STATENBRIEVEN EN INGEKOMEN STUKKEN, DIE TER INFORMATIE WORDEN AANGEBODEN

5.1 Statenbrief Ondertekening bestuurlijke intentieverklaring REOS

5.2 Statenbrief realisatie geluidsdoelstelling woningen langs provinciale wegen

- 5.3 Memo GS gedeputeerde Pennarts betreffende spoedlocaties**
- 5.4 Memo GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende OV-fietspunten**
- 5.5 Memo GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende bestuursakkoord zero-emissie**
- 5.6 Memo GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende petitie scholierenlijn 621**
- 5.7 Ingekomen email 2 behorende bij Commissie MME betreffende buslijn 77 Leusden**
- 5.8 Statenbrief Strategische grondaankoop N224 – Landaasweg Woudenberg**
- 5.9 Statenbrief Aanleg extra fiets- en voetgangersoversteken N199 – N414**
- 5.10 Statenbrief Sociale veiligheid**
- 5.11 Statenbrief Beschikking Noordelijke Randweg Utrecht**
- 5.12 Statenbrief Zienswijze OTB A27 Houten – Hooipolder**
- 5.13 Ingekomen brief verzoek R.M. Heemskerk betreffende verkeersveiligheid Koningslaan uitgang Amelisweerd**
- 5.14 Ingekomen brief 4 betreffende aankoop woning Tuindorpweg**
- 5.15 Memo GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende uitwerken Bos-Beekvariant Maarsbergen**
- 5.16 Memo GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende voortgang aanbesteding Regiotaxi Utrecht**
- 5.17 Memo GS gedeputeerde Pennarts betreffende informatie over luchtkwaliteit op locatieniveau**
- 5.18 Statenbrief Zienswijze OTB Ring Utrecht**

6. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering, onder dankzegging van ieders komst en inbreng.